

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز ۳ شنبه ۲۹ بهمن ماه ۱۳۴۲

خودداری از دریافت حق علف چرسال ۴۲ بهاره قسمتی از مراتع کشور .
۸- تصویب گزارش کمیسیون کشاوراجع به سیل برگردان تهران و ادامه خیابان پرزیدنت کندی و ارسال بمجلس سنا .
۹- شورا اول گزارش کمیسیون دارائی راجع بفروش غله .
۱۰- اخذرای نهائی وتصویب گزارش کمیسیون محاسبات راجع به تقریغ بودجه سالهای ۱۳۳۱ لغایت ۱۳۳۶ مجلس شورای ملی .
۱۱- اعلام وصول يك فقره لایحه از مجلس سنا
۱۲- تعیین موقع جلسه بعد - ختم جلسه .

فهرست مطالب :
۱- تصویب صورت مجلس .
۲- تقدیم يك فقره سؤال وسیله آقای ملكزاده آملی از وزارت فرهنگ .
۳- بیانات قبل از دستور آقایان : مجیدمخسبی - سعید وزیری - مهندس والا .
۴- اعلام تنفس وتشکیل مجدد مجلس .
۵- ادامه مذاکره در شورا اول گزارش کمیسیون کشور راجع بازمان جلب سیاحان .
۶- شورا اول گزارش کمیسیون کشاورزی راجع به خودداری از دریافت حق علف چرسال ۴۰ و سال ۴۱ بهاره قسمتی از مراتع .
۷- شورا اول گزارش کمیسیون کشاورزی راجع به

مجلس ساعت نه و پنج دقیقه صبح بریاست آقای مهندس عبدالله ریاضی تشکیل گردید

همایونی

رئیس - نسبت بصورت جلسه نظری نیست؟ آقای ملكزاده آملی

ملك زاده آملی - سؤالی است از ...

رئیس - راجع به صورت جلسه اگر نظری دارید بفرمائید. آقای مهندس صائبی

مهندس صائبی - در بیانات جلسه قبل اینجانب يك اشتباهات چاپی هست اگر اجازه بفرمائید اصلاح میکنم میدهم به اداره تند نویسی .

رئیس - اصلاح میشود آقای مرادی

مرادی - بنده که غیبت داشتم تلگرافی از مقام ریاست تقاضای تمدید کرده ام چون راه خراب بود و هم

۱- تصویب صورت مجلس

رئیس - صورت غائبین جلسه قبل قرائت می شود (بشرح زیر خوانده شد)

غائبین با اجازه - آقایان : مهرزاد - مهندس آصفی - مبارکی - خواجه نوری - امینی خراجی - توسلی - فهیمی - مهندس معینی - دکتر بقائی یزدی - مهندس بهبودی - سلیمانی - شکیبی - دکتر صاحبقلم - کورس - محسنی - موسوی ما کوئی - میرهادی .
غائبین بی اجازه - آقایان : علی مرادی - ایلخان - آقایان - بختیار بختیارها - رامبد - یعقوب تهرانی - ساکینیان - لفظوی .
غائبین مریض - آقایان : دکتر سام - سر لشکر

مذاکرات مشروح چهل و یکمین جلسه از دوره بیست و یکم قانونگذاری . اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

کارهای حوزه انتخابیه در جریان بود، بودن بنده را ایجاب میکرد.

رئیس - اصلاح میشود. دیگر در صورت جلسه نظری نیست؛ (اظهاری نشد) صورت جلسه قبل تصویب میشود.

۲ - تقدیم يك فقره سؤال وسیله آقای ملك زاده آملی از وزارت فرهنگ

رئیس - آقای ملك زاده آملی.

ملك زاده آملی - بنده سؤالی کردم از وزارت فرهنگ در مورد باشگاههای تفریحات سالم که تقدیم میکنم.

رئیس - آقای روستا.

روستا - يك فقره شکایت است از طرف کسبه سدره ژاله راجع به روابط مالك و مستأجر که تقدیم میکنم.

رئیس - آقای کبیری.

کبیری - چندین فقره شکایت است که تقدیم میکنم و همچنین خبری در روزنامه کرمانشاه مورخه ۲۱ جاری مندرج است که بعلمت بی توجیهی

بهداری ایلام ۲۷ نفر آدم در اثر بیماری سرخک در یکی از قراء پشتکوه تلف شده اند. اطلاع بعدی حاکی است

این تلفات به ۵۰ نفر رسیده است هم چنین روزنامه اطلاعات

۲۸ بهمن ماه جاری حاکی است در پناه و کرند هم سرخک

۹۱ نفر را کشت که عیناً برای عرض تشکر، از وزارت

بهداری و رسیدگی فوری تقدیم مقام ریاست میگردد

همچنین چند فقره دادخواست دیگر رسیده که عیناً تقدیم

میشود.

رئیس - آقای دکتر یزدان پناه.

دکتر یزدان پناه - نامه ای است از طرف کشاورزان

خرم آباد شهسوار که تقاضای کمک کرده اند برای احیای

باغات خودشان تقدیم میکنم.

رئیس - آقای دکتر رهنوردی.

دکتر رهنوردی - بنده میخواستم دو مرتبه در مورد

این لوایح حضورتان عرض کنم در دستور جلسه که این لوایح

را مینویسند این لوایح را مانعیتوانیم پیدا کنیم هر شب

باید یک ساعت، نیم ساعت وقت صرف کنیم و پیدا نمیکنیم

بر میگردد این جامعلوم میشود که این لوایح را اصلاً بسا

نداده اند اگر منظور این است که ما مطالعه میکنیم دستوری

بفرمائید که بما برسانند تا مطالعه بکنیم و آماده باشیم

و اگر نظر غیر از این است که يك امری است علیحده و

بنده عرضی ندارم.

رئیس - این لوایح مرتب در مجلس توزیع شده

است اگر به جنابعالی نرسیده (نمایندگان - قربان نمیرسد،

لا یجده شماره یا قصد را نداده اند)

دکتر رهنوردی - جلسه گذشته بنده با آقای

موسوی در حدود نیم ساعت دنبال يك لایحه می گشتم پیدا

نکردیم و نتوانستیم پیدا کنیم.

رئیس - اگر آقایان این لوایح را روی شماره چاپ

مرتب بفرمایند فکر میکنم برای خود آقایان هم پیدا

کردنش آسان باشد. آقای میرزا خانی.

میرزا خانی - دو فقره شکایت است یکی از طرف

کشاورزان لیلان و یکی هم از جناب آقای غلامحسین نویدی

تقدیم مقام ریاست میکنم.

رئیس - آقای مجید محسنی.

مجید محسنی - شکایتی است از طرف مدیران

سینماهای رشت تقدیم میکنم.

۳ - بیانات قبل از دستور آقایان: مجید محسنی - سعید

وزیری - مهندس والا

رئیس - نطق های قبل از دستور شروع میشود. آقای

مجید محسنی.

مجید محسنی - بنده مطلبی را که میخواهم عرض

کنم با مطالبی را که میخواهم عرض کنم نمیخواهم برایش

اسم نطق قبل از دستور بگذارم ولی آنچه که میخواهم عرض

کنم مشکلاتی است که ما بخصوص کسانی که از طرف

شهرستانها، مردم شهرستان انتخاب شدیم بهش بر میخوریم

و اینجا میخواهم بنده مطرح کنم مشکل اول ما این است

که اینجا ماداماً صحبت میکنیم از انقلاب شاه و ملت چون

همیشه در این جریان هستیم همیشه هم آماده هستیم برای

بهبتر پیش بردن مواد ششگانه و لوایح بعدی و فرمان بزرگ

سیاه بهداشت و اموردیگرو لی بنده میخواهم عرض بکنم

که يك اتومبیل یاسه چرخ پنچر و يك چرخ سالم هیچوقت

به مقصد نمی رسد (حبیبی - بایک چرخ پنچر هم نمیرسد) با

يك چرخ پنچر هم بقول دوست من آقای حبیبی نمیرسد حالا

با این وضع این انقلاب هم يك طرفه يك جانبه يك شیخه

یادوست شخصی است بطور که باید و شاید آرزوی ملت ایران است

آنطور به ثمر نمیرسد یعنی اگر يك نفری که از شهرستان

آمده اینجا دائماً دم از انقلاب میزند و دائم وقتش را بخواهد

صرف بهتر پیش بردن منوبات اعلیحضرت همایون شاهنشاهی

و خواست ملت ایران بکند باز آن نتیجه مثبت را نمیگیریم

در این انقلاب همه باید انقلابی باشند بخشدار، فرماندار

شهردار، استاندار (صحیح است) تمام کارمندان

که در شهرستان ها کار می کنند (ارسنجانی -

ایمان بدان حرفها ندارند) باید ایمان داشته باشند باید

واقعاً خودشان را با یک فرد انقلابی شاه و ملت بدانند الا اینکه

ما اینجا مرتب صحبت میکنیم گوش و دوندگی میکنیم و

آنجا نتیجه کار ما آنطور که دلمان میخواهد بدست نیاید

این اثر نمیخشد در هر صورت بنده منظورم از ذکر این

مسئله این بود که از دولت ما میخواهیم که به تمام استانها

و فرماندارها و بخشدارها و انجمن های ده تذکره داده بشود

که در اولین سال نو که در پیش داریم خودشان را عوض بکنند

و بایک نیروی تازه جوان و موازی با این انقلاب شاه و ملت

پیش بروند بنده باینکه این مسئولیت و عملی را که عرض

میکتم میبارستی یکی از مسئولین منطقه شهرستان دماوند

انجام بدهد مسئولین اداری و دولتی ولی بنده با شدم رفتم بیکی

از دهاتی که شاید دوازده و چهارده کیلومتر هری کوهها باید

رفت تا با نجار سید رفعتی من آن دهکده رسدم مردم آن دهکده

به زمین نشستند و خدارا سجده کردند گفتم چرا اینطور

میکنید گفتند ما خدارا از این جهت شکر میکنیم که بعد از

۵۸ سال که از عمر مشروطیت میگذرد دیدیم که يك نفر از

کوه سرا زبر شده آمده که احوال ما را پرسد گفتم چه

میخواهید گفتند، هیچ چیز نمیخواهیم همینقدر که دلمان

خوش شد که بکنفر آمده که احوال ما را پرسد ما خدارا

شکر میکنیم این صحیح نیست که يك دهکده در گوشه ای

قرار بگیرد و کسی از آن اطلاعی نداشته باشد ولی آنها

گفتند که در سال یکی دو نفر میآیند بسراغمان یکی مامور

مالیات است و یکی هم ژاندارم است که ما باید

سربازی اگر ماداشته باشیم بر میدارد و میبرد این سرکشی

را بما میکنند در هر حال منظور بنده این است که باید در

مورد آقایانی که در شهرستانها مأموریت هایی دارند دقت بیشتری

بشود و اینها را بهشان گوشزد کنند که امروز ما بایک

روش تازه و نوینی داریم پیش میرویم آن سبک کهنه و

پوسیده سابق را کنار بگذارند در عین حال که این عرایض را

کردم از وزارت راه، وزارت بهداری و استانداری استان

مرکز و سازمان بر نامه تشکر میکنم که در این مدت کوتاه

که من با آنها رجوع کردم کمال محبت را کردند و

خوشبختانه در عرض این مدت کوتاه پنجاه کیلو متر راه

گر مسار به حاده فیروز کوه را که بالای آب سرد سر

در میآورد نقشه برداری کردند و در برنامه سال ۴۳ انجام

میشود و همچنین اسفالت راه رودهن بدماوند که البته

امیدوارم اینهایی را که گفته اند و قول داده اند و در برنامه

گنجنامه شده انجام شود (دکتر رهنوردی - وزارت بهداری

چه کرده؟) از وزارت بهداری هم تشکر میکنم بمحض

اینکه اطلاع دادم که در پشت کوه بچه ها دارند میمیرند

فوراً يك اکیب فرستادند و از مردن بقید لاف جلوگیری

شده همینقدر باز هم تشکر میکنم و این تشکر را از این جهت

میکتم که بدانند اگر يك قدم برای رفاه مردم بردارند

تذکر داده میشود و ما متشکر خواهیم بود البته برنامه

های جالب و اصولی باید برای بهداشت مملکت درست

بشود و آنها امیدوارم با تشکیل سپاه بهداشت عملی بشود

نکته دیگری که بنده میخواستم عرض کنم موضوع

هنرمندان مملکت ما است البته من همانطور که در مورد

مردم و طبقه ای دارم در مورد هنرمندان مملکت هم وظیفه ای

دارم هنرمندان مملکت ما باید ترین وضع رو برو هستند

با اینکه مادارای اداره بسیار معظمی بنام هنرهای زیبا

هستیم با اینکه دارای تشکیلات وسیعی در انتشارات و

رادیو هستیم ولی رویهم رفته هنرمندان مملکت ما البته

بنده نمیخواهم خیلی برده هارا بالا بزنم از جهت اینکه

رویهم رفته باید گفت تف سربالا میشود ولی سر بسته باید

عرض کنم که هنرمندان مملکت ما باید ترین وضع زندگی

میکند صرف نظر از یکی دو نفر که اگر موفق شدند

سایرین بیمه اجتماعی ندارند آتیه ندارند تأمین زندگی

ندارند فقط میتوانم مثالی بزنم هنرمندان مملکت ما حال

چوب سفیدی را دارند که اگر کبریت بهشان بزند يك شعله

خیلی زیادی از آن ها دیده میشود و بعد خاموش میشوند

اینها مدت کوتاهی میتوانند در اوج موفقیت زندگی کنند

کار کنند يك پول جزئی بدست بیاوند ولی ده برابر آنرا ایشان

مالیات و پیش آگهی میفرستند اینها آتیه و تأمین زندگی و بهداشت ندارند بیمه نیستند حق بازنشستگی ندارند و خواه ناخواه اگر توجه بفرمائید، مثل اینکه همینطور که من حرف میزنم همه خانها و آقایان هم قاطبی من صحبت میکنند، ولی منظور این است امروز که مملکت ما در یک وضع دیگری اداره میشود دیگر آن کهنه پرستی و عوام فریبی کنار رفته است دعای منم خانها و آقایان کمک بفرمایند و از دولت بخواهند بوضع زندگی هنرمندان مملکت ما رسیدگی بیشتری بشود و از این وضع ناگوار خارج بشوند البته خواسته‌هایی دارند که تمام را دارند مینویسند و تقدیم مجلس شورای ملی خواهند کرد و از همه مهمتر اینکه در کشورهای مترقی جهان اگر بخواهند بدینند تا چند اندازه یک مملکت پیشرفت کرده می‌آیند تعداد تأثرها و سینماها را می‌شمارند ولی متأسفانه در کشور ما در اثر بی توجهی تأثرهای ما در تعطیل میشود و شاید بعضی‌ها تعطیل شده بعضی‌ها اصلاح فرستادگان را عوض کرده اند (صحیح است) یک سالن آبرو مند برای تأثیر و اپرا و باله نداریم از کلیه کشورهای هنرمندان مختلف می‌آیند اینجا پادشاهان رؤسای جمهور رؤسای دول مختلف می‌آیند اینجا و اینجا کسانی هستند که توجه دارند به تأثیر و سینما و اپرا ولی متأسفانه در مملکت ما اینها نیست یک اینها هم در زمان شاه فقید ساخته شده بود و داشت با تمام میر رسید ایراد گرفتند که پی آن ممکن است در پروژ آن را فروختند بی‌آنکه رهنی بدهم خراب کردند و بانک درست کردند نکته دیگر این است که شکایتی از مدیران سینماهای رشت با اینجا رسیده که اینها چند روز است تعطیل کرده‌اند سینماهایشان را این موضوع تعطیل سینما در یک شهرستان در خود تهرانش هم میخواهم عرض کنم صدق پیدا میکند که بگوئیم یک شهر - تان تنها وسیله تفریحش برای مردم سینما است (دیویم) - تعطیل سینما برای ما بزم بوده) نه‌خیر از اینها عوارض شهرداری میخواهند عوارض شهرداری شهرستان رشت را ناسی و سه درصد برده‌اند بالا در صورتیکه در تمام شهر ستانهای دیگر ایران حد اکثر بیست درصد است قانونی هم میگویند آورده اند با تصویب نامه ای گذرانده‌اند همه جا و حتی در تهران بیست درصد شده است و بیست درصد میدهند ولی در رشت ۴۳ درصد است سالها است

که شکایت دارند و توجهی نشده تا حائیکه سینماهایشان را تعطیل کرده اند این موضوع تعطیل سینماها بدلیل لحاظ خودشان اهمیتی نداشته باشد ولی از لحاظ مردمی که تنها تفریحشان سینما است خیلی اهمیت دارد اصولاً نباید بگذارند اینجا بکشد حالا اختلاف بین استاندار و بخشدار، بخشدار و شهردار و فرماندار و فرماندار و انجمن شهر است باینست بنده نمیدانم آنرا البته دولت خودش رسیدگی میکند و توجه میکند عمده مطلب بنده میرسد بر سر مردم دماوند و بخصوص هومند آب سرد که البته بنده سؤالاتی تهیه کرده‌ام و تا یک هفته دیگر اگر جریان هومند آب سرد و آئیندو رزان و نقاط دیگر دماوند به نتیجه مثبت نرسد از دولت سؤال خواهم کرد و پایش هم می‌آیستم وضع زارعین مملکت ما طوری است که باید دستگاہهای مربوطه توجه داشته باشند دعوی زن و شوهر نیست یک زارع عسی وقتی شکایت میکنند این را اگر بیست روز معطلش کنند فصل کشتش بگذرد این را یکسال دوانده‌اند برای اینکه تا یکسال دیگر عقب می‌افتد (ارسنجانی) این کار را کردند و قش هم گذشته) این کار را کردند یک سال است که زارعین نکاشتنده بزور زاندارم دیگران کاشتنده (قراچورلو) آنهم که کاشتنده بردند) بلی آنهم که کاشتنده بردند ولی ما دم از اصلاحات می‌زنیم هفته دیگر اگر این جریان هومند آب سرد به نتیجه نرسد سؤال خواهم کرد و ثابت خواهم کرد دلائلی دارم که در اختیار آقایان میگذارم لازم هم باشد استیضاح میکنم (احسنت)

رئیس - آقای سعید وزیری.

سعید وزیری - بنده معمولاً دوست ندارم برای نطق قبل از دستور و این حرفها وقت مجلس محترم را بگیرم بنده اصولاً خیلی معتقد به این وقت گیری نیستم آن مطلبی را که بنده خواستم اینجا بگویم که ابهر برق ندارد و آب ندارد و جی ندارد مثل اینکه سایر جاها دارند تنها ابهر ندارد هیچ چاندار ندانم مطلبی را که بنده میخواستم عرض کنم موضوعی است که در اینجا جناب آقای دکتر امین هم اشاره فرمودند باین موضوع و این مطلب مربوط به لایحه پزشکان است بنده راجع به اصل موضوع کاری ندارم که اصل موضوع چیست فقط یک مطلبی را میخواهم عرض کنم و آن اینست

که یک قانونی را دولت داده به پارلمان، برده بمجلس سنا این دیگر در باره اش وزیر مربوطه بنا وزیر دیگر صحبت کردن مصاحبه کردن و تشتت ایجاد کردن و این توهم و فکر را بوجود آوردن که گویا یک طبقه‌ای در مقابل قانون قرار گرفته یا گویا پارلمان محکوم است باینکه در مقابل این نوع افکار مصنوعی درست کردن تغییر عقیده بدهد این ضررها را میزند که از یک طرف فرض بفرمائید یک عده‌ای جمع بشوند پزشکان بروند و بگویند که ما نمیگذاریم این قانون بگذرد و تصویب بشود بدهم وزیر مربوط یا غیر مربوط بیاید بگوید من از نظر عدول نمیکنم اصلاً این مسائل نباید در مملکت باین صورت عنوان بشود (صحیح است) لایحه‌ای می‌رود بمجلس و مجلس تکلیف اینکار را روشن میکند اگر رد کرد مطاع و مورد قبول مردم است و اگر قبول کرد باز مورد قبول مردم است و مسئله این که پزشکان بدلیه بروند یا نروند اینها یک مسائلی است که خود پزشکان لاقول و باندازه بنده میدانند این حرفها را، اینست که بنده در باره این موارد اظهار نمیکنم پزشک مثل هر فرد متخصص دیگری و مثل هر صاحب حرفه دیگر و مثل هر هموطن دیگر مشمول و تابع قانون مملکت است (صحیح است) البته در مقابل خطاها حتماً میبایستی مشمول مجازات باشد همه مردم همینطورند ولی تشخیص این خطاها مسلماً در صلاحیت افراد متخصص و اهل حرفه است این مطالب اصولی و منطقی را باید قبول کرد بنده عرض این است که این قبیل مصاحبه کردنها و تشتت بوجود آوردنها عیناً مثل این قانون استخدام که آمده بود التفات بفرمائید جناب آقای دکتر اسفندیاری عیناً مثل قانون استخدام بود که اینجا صحبت میفرمودند که قانونی نباید و یک عده‌ای جمع بشوند و بگویند که نه‌خیر ما نمیخواهیم، ما میخواهیم که خوب و زود تکلیفش را معلوم بکنند این دوضرر دارد و وارد شدن یک پارلمانتر در این بحث مفهومی این است که در پارلمان من نمیتوانم اظهار نظر بکنم میخواهم در کنار پارلمان یک افکار عمومی ایجاد بکنم بنفع فکر و عقیده خودم، در حالی که در پارلمان اکثریت و اقلیت هست و اصولی هست وارد شدن یک وزیر مشمول در این بحث یعنی اینکه من که قانون برده ام بیارلمان هر چه میخواهد باشد مردم را تهنیت میکنم این اصلاً صحیح

نیست این خارج از اصول پارلمانی است و خارج از اصول بنده عرض این بود آنوقت این مسائل را هم بهم مخلوط کردن یک کله کوچکی که بنده میبایستی در عالم همکاری بکنم این است که متأسفانه این حرفها را هم بعضی از مطبوعات مینویسند خوب کار مطبوعات این است که این حرفها را بنویسند این را یک جور بزرگ میکنند که فلان وزیر کجا اینطور گفت که من عدول نمیکنم بعد پزشکان هم گفتند که ما نمیگذاریم اصلاً معنی ندارد این افکار مردم را ناراحت کردن است (صحیح است) (دکتر امین) - پزشکان همه تابع قانون هستند (صادق احمدی) آقایان پزشکان هم اگر شکایتی داشته باشند باید به مجلسین بکنند) احسنت مضافاً اینکه در همین جا پزشکان، بنده خودم را عرض میکنم، لاقول باندازه بنده که کم سواد و بیسواد می‌فهمند اینها همه‌شان میگویند مطیع قانون هستند هر طبعی مطیع قانون است پس باین ترتیب نبایستی این اظهارات را کرد اصلاً این کله کوچک را کرده که هی اینها را نوشتن که پزشکان در مقابل عدلیه قرار گرفتند و عدلیه در مقابل مالیه قرار گرفته هیچ اینطور نیست اینها را نباید بزرگ کرد و افکار را متشنج کرد آنروز هم دیدم که میگویند «آقای روستا هم دارند نگاه میکنند» که خیاطها در مقابل پارچه فروشها قرار گرفته‌اند این معنی ندارد و یا دارو فروشها در مقابل وارد کننده‌ها قرار گرفته‌اند (روستا) روزنامه نویسی‌ها نوشته بودند) بنده هم همین گل‌لدا دارم میکنم بنده هم چون بالاخره در همین کلیه هم هستم این کارها هم میگردم ولی خوب بشهادت جناب آقای مهندس والا ایشان میدانند که بنده یک حالت خاصی داشتم یک کاری میکردم و سعی میکردم همیشه که واقعتاً را بنویسم (مهندس والا) صحیح است) و حتی باید اعترافی بکنم که من به تیراژ روزنامه در اثر این سلیقه صدمه زدم و آنها هم با سه صد قبول میکردند این شیوه بنده بود ولی خوب نباید این کار بشود بنده دیگر عرضی ندارم. متشکرم

رئیس - آقای مهندس والا.

مهندس والا - بنده بر خلاف نظر دوست عزیزم جناب آقای سعید وزیری یک عقیده‌ای دارم و آن عقیده این است شاید تعجب کنید مربوط به کار روزنامه نویسی.

نیست چون دیدم جناب آقای دکتر المونی بدجوری بمن نگاه کردند استدعا میکنم اجازه بفرمائید آنها کار خودشان را بکنند زیاد هم اشتباه نمیکند باستی که این تعاطی افکار این تضاد عقاید این برخورد آراء و افکار بوجود بیاید حرفها زده بشود و گفته بشود افراد مختلف با عقاید مختلف در جهت مصلحت مملکت و در جهت رفع معایب این صحبتها بشود (حاذقی - مصلحت در اینجا اتحاد است البته بدون تردید اما اختلاف سلیقه‌ای که بشود جناب آقای سعیدوزیری دارم از این جهت است که ایشان میفرمایند که راجع به ابهر صحبت نمیکنم اما بنده راجع به خلخال حوزه انتخابی خودم بارها صحبت کرده‌ام (مصطفوی نائینی - کسی گوش نمیدهد به این حرفها آقای مهندس والا) (سعید وزیری - بنده خودم موتور برق برایشان میخرم) (احسنت) بنده راجع به حوزه انتخابی خودم خلخال تابعال بارها صحبت کرده‌ام و از هر جهت های این منطقه گفتگو نموده‌ام و تذکر داده‌ام که مبادا گذشته در انجام درخواستهای حقه مردم و پیشرفت این منطقه و احداث راه غفلت کرده‌ام و این استدعا میکنم دوستان و همکاران عزیز بنده لافاقل این امکان را بوجود بیاورند که قبل از دستور در این باره صحبت‌هایی بشود بنده راجع به خلخال راجع به سایر مناطق که واقعا عقب افتاده هستند وضع ناگه ارو ناپسندی دارم جناب آقای سعیدوزیری آن روزی که بنده و شما میخواستیم انتخاب بشویم شما شاید از این کار صرف نظر فرموده باشید اما بنده از آنهایی هستم که بلند میشوم میروم در حوزه انتخابیه خودم چهارپایه میگذارم مردم را جمع میکنم و فریاد میزنم فلان کار را میکنم برق میآورم، راه میسازم، رفع مشکلات شمارا میکنم اما امروز وقتی که در اینجا می‌آیم مثل اینکه احسان میکنم کارم تمام شده در صورتیکه خیر به عقیده بنده نمایندگان مجلسین وظیفه اول و مهمترین رسیدگی به مسائلی است که مورد ابتلا و احتیاج مردم شهرستانهاست (صحیح است) جناب آقای سعیدوزیری بنده روی سخنم با جناب عالی از این جهت است که خودتان عنوان فرمودید، چندی پیش در روزنامه اطلاعات خبری بود قابل تأسف و تأثر که اگر خواننده باشید نوشته بود در گذشته ناوخلخال که متأسفانه تنها معبر فعلی يك منطقه ۱۴ هزار نفری است که باید از روی قله آن که سه هزار و خورده‌ای متر ارتفاع دارد قوفاق مثل اعصار و قرون قدیم عبور بکنند و گرفتار کولاک و برف بشوند و عده‌ای از آنها تلف بشوند اینک متجاوز از دو ماه است که خلخال در میان برف محصور است و راه ندارد بهای اجناس ضروری بعلت نایابی ترقی کرده است

این چه افتخاری است برای بنده که بنام يك نماینده مجلس اینجا بنشینم و سایر هموطنان عزیزم بعنوان اینکه راه ندارند دارو ندارند پزشک ندارند امکانات اولیه ندارند بنده با دروغ بیهوده میگویم نماینده مجلس هستم. اینطور نیست این وظیفه همه و کلای مجلس است مابجای اینکه واقعا بجسیم به تهران باید نظر وسیعتری داشته باشیم آنها هم برادران ما هستند آنها هم خواهران ما هستند آنها هم کسانی هستند که ما را به این مجلس فرستاده اند برای اینکه کارشان را انجام بدهیم و احتیاجات حقه آنان را تأمین نماییم من چه جور میتوانم يك نفر خلخالی که بمن نامه مینویسد که آقای سر و دختر من بسنی رسیده اند که با بستی تحصیلات داشته باشند و مدرسه باندازه کافی در خلخال در بخشهای این شهرستان نیست تا کلاس ششم متوسطه بیشتر نیست (خانم دکتر یارسی - تاشم ابتدائی بیشتر نیست) به بخشید تا کلاس ششم ابتدائی بیشتر نیست من چه جواب بدهم آقای میگوید دخترم هجده نوزده ساله شده و باید درس بخواند به کجا بفرستم چه کار بکنم سرکار خانم دکتر یارسی دبیرستان کامل در خلخال برای دخترها وجود ندارد (صحیح است) جناب آقای دکتر شفیع امین بهتر وارد هستند در خلخال ما يك رئیس بهداری داشتیم و استدعا کردیم که يك دکتر برای ما بفرستید گفتند نداریم گفتیم لافاقل این شخص را ننگم دارید متأسفانه او را ننگه نداشتند وضع این منطقه بجائی رسیده که يك پزشک دارد و آن پزشک هم معلوم نیست وضعیت چه جور است دارد و در مان مفروضه واقعی ندارد و الله بخدا بنده عقیده دارم اگر شده تمام بودجه‌های عمرانی کشور را صرف رسیدگی در دهات و شهرستانها بکنیم کار بجائی کرده‌ایم و وظیفه خودمان را انجام داده‌ایم البته بنده امروز استدعائی که کرده بودم راجع به مسائل دیگری بود ولی بنا به مصلحتی اجازه بفرمائید که بعداً صحبت بکنم اما این درد ناوقتی که ترمیم نشود ناوقتی که ما نتوانیم برای حوزه انتخابیه خودمان خدمتی انجام داده باشیم واقعا بنده پیش وجدان خودم شرمسارم و ایکاش روزی بنده مثل آقای معجد محسنی بیایم لافاقل اینجا بگویم که وزارت راه فلان راه خلخال را اسفالت کرد، آقا ما اسفالت نمی‌خواهیم راه خلخال برای ما درست کنید آنها هم جاده فرعی نه جاده اصلی اسفالت پیش کشتان. (احسنت)

۴ - اعلام تنفس و تشکیل مجدد مجلس

رئیس - متأسفانه چون نماینده دولت در مجلس حاضر نیست جلسه را بعنوان تنفس چند دقیقه‌ای تعطیل میکنیم (احسنت - احسنت).

(ساعت نه و چهل دقیقه مجلس بعنوان تنفس تعطیل شد) مجدداً در ساعت ۹ و پنج دقیقه تشکیل گردید.

۵ - ادامه مذاکره در مورد اول گزارش کمیسیون کشور راجع به سازمان جلب سیاحان

رئیس - وارد دستور میشویم لایحه جلب سیاحان مطرح است ماده اول قرائت میشود (بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱ - بمنظور معرفی بیشتر کشور شاهنشاهی آشنا ساختن سایر ملل به خصوصیات ملی و آثار تاریخی و تمدن ایران و همچنین ترغیب جهانگردان و ایرانیان به مشاهده آثار باستانی و مناظر طبیعی کشور و ایجاد تسهیلات لازم در مسافرت آنها و تمرکز و هم آهنگی کامل در امور مربوط به سیاحت که بالتجربه موجب تحصیل ارز و توسعه و ترویج صنایع ملی نیز خواهد شد سازمانی بنام سازمان جلب سیاحان تأسیس میشود. این سازمان تحت نظر مستقیم نخست وزیر اداره میشود و سرپرست آن سمت معاونت نخست وزیر را خواهد داشت.

رئیس - نسبت بماده اول نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده دوم قرائت میشود (بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲ - سرمایه و در آمد سازمان جلب سیاحان از محل اعتبارات سازمان بر نامه و در آمد های اختصاصی سازمان جلب سیاحان و کمک های مؤسسات داخلی و خارجی و وجوهی که دولت از محل بودجه عمومی کشور در اختیار سازمان خواهد گذارد تأمین میشود.

رئیس - راجع بماده دوم نظری نیست؟
دکتر یزدان پناه - بنده يك توضیحی میخواستم راجع بماده دوم گفته شود.

رئیس - توضیحی دارید بفرمائید.
دکتر یزدان پناه - توضیحی که بنده میخواستم گفته شود این است که از منابعی که برای تأمین هزینه‌های سازمان جلب سیاحان پیش بینی شده است پنج منبع است بنده میخواستم ببینم که هزینه‌هایی که تا بحال انجام شده چه مبلغ است و بجهت نسبتی از این پنج منبع که در اینجا پیش بینی شده است تأمین خواهد شد.

رئیس - آقای رضوی بفرمائید.
رضوی (مخبر کمیسیون کشور) - عرض کنم در

سابق اداره‌ای بنام اداره جهانگردان در وزارت کشور بود که بعد از اینکه این تصویب نامه صادر شد قرارداد سازمان بر نامه مخارج اولیه را تأمین بکنند و آن مبلغ هم حالا به صرفه جوئی وزارت کشور بکشد با در جای دیگر مصرف میشود ولی سرمایه فعلی این سازمان جلب سیاحان طبق تصویب نامه‌ای که تهیه شده بود از محل سازمان بر نامه پنج ساله تهیه شده و مبلغ نسبت میلیون تومان است و قرار است تأمین بشود مبلغی که تا بحال خرج شده طبق صورتهائی که بنده دیدم در حدود هشت میلیون ریال بود بنابراین بنده امیدوارم با پیشرفتی که در امر سازمان خواهد شد منابعی که پیش بینی شده در اینجا بخصوص در آمدهای اختصاصی خود سازمان روز بروز افزایش پیدا بکند بطوریکه اصولاً احتیاجی به کمک دولت نداشته باشد.

رئیس - دیگر نظری در ماده دوم نیست؟ (اظهاری نشد) ماده سوم قرائت میشود. (بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳ - سازمان جلب سیاحان بصورت بازرگانی اداره خواهد شد.

رئیس - در ماده سوم نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده چهارم قرائت میشود (بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴ - دولت مکلف است ظرف یکماه پس از تصویب این قانون اساسنامه سازمان جلب سیاحان را تنظیم و پس از تصویب کمیسیون نهایی مربوطه بمرحله اجرا بگذارد مقررات فعلی سازمان جلب سیاحان در حدود این قانون تا تصویب اساسنامه جدید قابل اجرا خواهد بود.

رئیس - در ماده چهارم نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده پنجم قرائت میشود. (بشرح زیر خوانده شد).

ماده ۵ - دولت مأمور اجرای این قانون است.
رئیس - در ماده پنجم نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

لایحه برای شور دوم به کمیسیون نهایی مربوط ارجاع میشود.
۶ - شور اول گزارش کمیسیون کشاورزی راجع به خودداری از دریافت حق علفچر سال ۴۰ و بهاره سال ۴۱ قسمتی از مراتع

رئیس - گزارش کمیسیون کشاورزی راجع به خودداری از دریافت حق علفچر سال ۱۳۴۰ و بهاره قسمتی از مراتع کشور مطرح است و قرائت میشود.
(بشرح زیر قرائت شد)

گزارش شور اول از کمیسیون کشاورزی بمجلس شورای ملی
کمیسیون کشاورزی در جلسه ۲۱ بهمن ماه ۱۳۴۲
با حضور آقای مهندس خدیوی معاون وزارت کشاورزی
لايه شماره ۳۲۳۹۲ - ۱۳۴۲/۱۰/۱۲ دولت راجع به
خودداری از وصول بقایای حق علفچر سال ۴۰ و حق علفچر
بهاره قسمتی از مراتع دولتی که بشماره ۲۱۸ چاپ شده و
طبق ماده واحده مصوب ۲۰ آذرماه ۱۳۴۲ تقدیم شده بود
مطرح و بشرح زیر تصویب نمود. اینک گزارش آنرا تقدیم
مجلس شورای ملی مینماید.

ماده واحده - سازمان جنگلبانی ایران اجازه
داده میشود از وصول بقایای حق علفچر سال ۱۳۴۰ و نیز
حق علفچر بهاره سال ۱۳۴۱ مراتع دولتی واقع در حوزه قم
قزوین - ساوه - گرمسار - کویر دامغان - تویسرکان -
خوزستان - بلوچستان - سیستان - کرمان - خرم آباد -
لرستان - یزد - بیرجند - گناباد - فردوس - طبس -
کلان نادر - درگز صرف نظر نماید. این معافیت شامل
اشخاصی که مراتع دولتی واقع در نقاط مزبور را از بنگاه
خالصجات اجاره کرده اند نخواهد بود.

ماده واحده فوق که لایحه آن طبق ماده واحده مصوب
۲۰ آذرماه ۱۳۴۲ تقدیم شده تصویب میشود.

مخبر کمیسیون کشاورزی - مهندس برومند
گزارش شور اول از کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی
کمیسیون دارائی در جلسه ۲۱ بهمن ماه ۱۳۴۲ با حضور
آقای مهندس خدیوی معاون وزارت کشاورزی لایحه شماره
۳۲۳۹۲ - ۱۳۴۲/۱۰/۱۲ دولت راجع به خودداری از وصول
بقایای حق علفچر سال ۴۰ و حق علفچر بهاره سال ۴۱ قسمتی
از مراتع دولتی و گزارش کمیسیون کشاورزی در این مورد
را مطرح و عیناً تأیید نمود. اینک گزارش آنرا تقدیم مجلس
شورای ملی مینماید.

مخبر کمیسیون دارائی - دکتر یزدان پناه
رئیس - کلیات این لایحه مطرح است آقای پاینده
مخالفت بفرمائید.

پاینده - عنوان مخالفت بنده در حقیقت با اصل
مطلب نیست یعنی بنده مخالف نیستم که دولت يك مبلغی را که
بنام حق المرتع با علفچر بالغ چر از عده ای از محروم ترین
و بدبخت ترین مردم کشور که بصورت بسیار زشت و بدی

هم میگیرد بنده مخالف نیستم که این را ببخشند بنده
خواستم این توضیح را بدهم و توجه نماینده دولت را باین
مطلب جلب کنم که این وضع گرفتن حق المرتع
یکی از زشت ترین و بدترین ترتیبی است که در مملکت
جاری است (صحیح است) عده ای از دامداران مملکت که
يك طبقه مولد ثروت هستند از بدبخت ترین و بیچاره ترین
مردم این مملکت میباشند وزیر حمایت هیچ قانونی هم
نیستند یعنی در حقیقت قانونی که بر اینتها حکومت میکند
قانون صحرا و به تعبیر دیگر همان قانون جنگل است این
حق المرتع که دولت میگیرد و بنا شده که يك قسمتش را
نگیرد و شاید از سال جاری اصلاحات را ببرد کشتار گاهها
بگیرد بهای مافوق معمول بود که هر کس از هر طرف عبور میکرد
از او حق المرتع میگرفتند یعنی دامدارانی که عرض کردم
زیر حمایت قانونی نیستند هر کس که میرسید میگفتند
حق المرتع بده من مالکم بعد هم دولت آخر سال می آمده
می گفته حق المرتع بده می گفته که من با آنها دادم دولت
می گفته دادی دادی باز هم بده حالا هم این رسم معمول
است دولت می گوید من حق المرتع نمی گیرم ولی در
کشتار گاهها از هر کس گوسفندی مبلغی بعنوان همان
حق المرتع منسوخ شده می گیرد اما در بیابانها هر جا دامداری
عبور می کند یک نفر جلوش می آید که مالیات و حق المرتع بده
به ژاندارمری مراجعه می کند دخالت نمی کنند تازه
تصور می فرمائید مراجعه به ژاندارمری باین سهولت است
۸ فرسخ ۱۰ فرسخ راه است تا نزدیکترین پاسگاه و آنوقت
هم دخالت نمی کنند این دامداران مملکت را که عرض
کردم باز تولید قسمتی از ثروت مملکت بدوش آنهاست
دلشان خون است و در حقیقت همه جا اینها بصورت
حق المرتع غارت میشوند بنابراین خواهش میکنم که
نماینده دولت در این باره توضیح بدهد که چه تدبیری
میخواهند بیندیشند که بوسیله آن این طبقه محروم بیشتر
از این بوسیله مدعیان مالکیت مراتع غارت نشوند (احسن است)
رئیس - آقای معاون وزارت کشاورزی بفرمائید.

مهندس خدیوی (معاون وزارت کشاورزی) -
عرض کنم با اجازه ریاست محترم فرمایشات جناب آقای
پاینده در مورد اینکه دولت حق المرتع نمیگیرد این
مسلم است ما در سال ۴۱ و ۴۲ نمیگیریم و اگر آن

چیزی که در کشتار گاه گرفته می شود و آنرا
می فرمائید برای کار دیگر است برای اصلاح مراتع است
بنابراین از نظر دولت این موضوع تأمین است من متوجه
نشدم ما که در سال ۴۲ حق المرتع نمی گیریم نسبت به آنچه
فرمایشی دارند ماسعی می کنیم بوضع دامداران رسیدگی کنیم
اقداماتی که امسال دولت کرده و علاقمندی زیادی که
ابراز داشتند برای اینکه علوفه برسانند در مراتع بسیار
بدی که دامهای کشور در محاصره برف بودند بنده خواستم
این موضوع را حاضر آقایان عرض کنم که وزارت کشاورزی
تمام هم خودش را برای کمک به دامداران کشور معمول
خواهد داشت (احسن است).

رئیس - آقای مهندس ارفع موافقت بفرمائید.
مهندس ارفع - آقایان اگر توجه بفرمائید که
وظیفه دستگاه مجریه اجرای قوانینی است که بتصویب
آقایان می رسد و دستگاه مجریه حق ندارد پیش خود
عدول بکند از قوانینی که آقایان تصویب میکنند یعنی
قوانینی که مجلس شورای ملی و مجلس سنا یعنی
فوقه قانونگذاری مملکت تصویب می کند در سال ۱۳۳۸
قانونی بنام قانون جنگل ها و مراتع تصویب مجلسین رسید
بموجب این قانون دولت مکلف است از مراتع متعلق
بدولت حق علفچر یا حق المرتع وصول کند آئین نامه ای
برای این کار بتصویب هیأت دولت رسید و ملاک عمل وزارت
کشاورزی قرار گرفت بنابراین در اصل مطلب که دولت
میباستی حق علفچر وصول بکند تردیدی نیست و دولت
عملی بر خلاف مصوبات مجلسین انجام نداده اما همانطوری
که همکار محترم بنده فرمودند نحوه وصول این حق المرتع
بسیار نحوه زننده، بسیار مبتذل و قرون وسطایی بود (صحیح
است) باین دلیل وزارت کشاورزی فکر کرد تا جائی که
مقدور است بر اساس این مسأله کل که تماس مأمورین
دولتی با مردم باید کمتر و کوتاهتر باشد بر اساس این مطلب
در اواسط سال ۱۳۴۲ تصویب نامه قانونی به تصویب هیأت
دولت رسید که بموجب این تصویب نامه قانونی وزارت
کشاورزی مجاز شد بر اینکه حق المرتع از کلیه مراتع
دریافت نکند اما در مقابل مراتع ایران سزما به
سرها و عظیم مملکتی است این مراتع میباستی
حفظ و اصلاح بشود باید محدودیتی در چرادر این مراتع

قائل شد چرای خارج از ظرفیتی که در اینجاها انجام گرفته
امروز وضع مراتع ایران را بکلی روبه اضمحلال می کشاند
از طرف دیگر بودجه اصلی سازمان جنگلبانی که حافظ
جنگلهای ایران باید باشد قسمت عمده اش از همین درآمدهای
اختصاصی تأمین می شود بنابراین برای دولت بهیچ وجه مقدور
نبوده و مقدور نیست که بکمر تبه حق المرتع را بردارد و در
مقابل اصلاح مراتع و اصلاح جنگلهای ایران در آمد دیگری
در نظر بگیرد روی این اصل طبق آن تصویب نامه که بنده
ندیدم ندر کمیسیون آمده و نه بمجلس ارائه شده از این
قرار است که در کشتار گاه مبلغ مختصری بابت حق علفچر
وصول بشود باین ترتیب ملاحظه میفرمائید که در سال ۴۱
و اوایل سال ۴۲ در اثر خشکسالی و گرفتار بهائی که برای
دامداران وجود داشت و این وظیفه ای که برای دولت بود
که نسبت باین دامداران انجام بدهد بموجب این
تصویب نامه های قانونی آنها را معاف کرده و بنظر بنده در
تمام موارد دولت باید متوجه وضع مردم باشد هر جا که مردم
احتیاجی به کمک و مساعدتی دارند باید کمک و یاری بکند
کما اینکه امسال اقدام بسیار مؤثر وزارت کشاورزی
همین بخش علوفه بود در نقاطی که گرفتار برف بودند
(صحیح است) و باین ترتیب تصور میکنم نظری که جناب
آقای پاینده داشتند در این تصویب نامه بعدی که به مجلس
هم تقدیم شده و مطرح خواهد شد شکل و این عمل ناروای
طرز وصول علفچر که سابق بدترین وضع را داشت از بین
خواهد رفت و در آن تصویب نامه البته جای صحبت بسیار
خواهد بود در آن تصویب نامه که خدمت آقایان عرضه خواهد
شد هدف اساسی رفاه حال دامداران بوده است که حقا هم
باید با آنها کمک بشود (احسن است).

رئیس - آقای مرتضوی مخالفت بفرمائید.
مرتضوی - البته عنوان مخالفتی که بنده با استناد
آن اجازه صحبت گرفتم مفهومش این نیست که بنده با
اصل این موضوع که دولت حق المرتع را به دامداران و
صاحبان دام ببخشد مخالف بلکه بنده از این موضوع
خواستم استفاده کنم و دو مطلب را اینجا متذکر بشوم
یکی اینکه جزء نقاطی که مشمول این لایحه هست اسم
خوزستان هم برده شده برای سال ۴۰ و ۴۱ تا آنجائی
که بنده و همه خوزستانیها اطلاع داریم در سال

۴۰ و ۴۱ و ۴۲ که امسال باشد اصلاً در خوزستان، بارانی نیامده باید گفت؛ ثبت العرش هم نقش - چنان آسمان بر زمین شد بخیل - که آب تر نکردند زرع و نخیل این يك مطلب بود که خواستم باستحضار برسایبان و از این مطلب استفاده بکنم که چهار سال خشکسالی متوالی نه تنها برای دام ها غلفی بوجود نیامده بلکه مردم هم الان در نهایت مضیقه هستند از لحاظ گندم ناچارند که غذای خودشان را با از خارج بیاورند بخوزستان (موسوی ما کوئی - از آذربایجان بخرند) پولش را ندارند مطلب دیگری که بنده باید اینجا عرض کنم روی اطلاعی که بنده دارم معمول این است که همه ساله از دامهای عراقی در سالهایی که غلف هست البته در خوزستان برای غلف چرمی آید دولت از این محل يك درآمدی تحصیل می کرد و از این دامداران عراقی غلف چرمی گرفت بنده میخواهم بدانم این معافیت يك معافیت عام است یا يك معافیت خاص و این معافیت فقط برای افرادی است یا علی الاطلاق هر کسیکه دامی آورد باید استفاده کند و برای عشاير عراقی یا حیثاً عشاير افغانی اگر دامهای خودشان را بایران برای غلف چرم بیاورند این معافیت هست یا خیر بنده این مطلب را عرض کردم مقامات دولتی اینجا بفرمایند که هیچ نقطه ابهامی باقی نماند (دکتر رهنوردی - آنها نباید معاف باشند).

رئیس - آقای مهندس خدیوی:

مهندس خدیوی (معاون وزارت کشاورزی) - در مورد فرمایش اول ایشان خوزستان در هر دو لایحه اسم برده شده برای اینکه خوزستان خشکسالی بوده و در قسمت دوم که میفرمایند امسال در خوزستان كمك نشده دولت بخوزستان خیلی كمك کرده از نظر دادن وام امسال بانک کشاورزی وام بسیار زیادی در اختیار زارعین گذاشته و در خوزستان وضع کشت بسیار خوب است و بنده تلگرافات و اطلاعات دقیق دارم که وضع محصول خیلی خوب خواهد بود (همه معده ای از نمایندگان) (موقر - اینطور نیست) (مرتضوی - در خوزستان امسال کشتی وجود ندارد سرما از بین برد) در مورد دامهای عراقی که میفرمائید این دو لایحه و حق چرا مربوط به دامهای ایرانی و خود مملکت است نه خارج ایران آنها که از خارج می آیند حق غلف چرم خواهند داد.

رئیس - آقای صادق احمدی:

صادق احمدی - بنده میخواستم آقای مهندس خدیوی معاون محترم کشاورزی توضیح بدهند که آیا غیر از مرابع دولتی مرابع دیگری هم هست یا خیر اگر نیست اینجا نوشته شود مرابع دولتی بطور کلی اگر هست تبصیر نشود.

رئیس - آقای معاون وزارت کشاورزی:

مهندس خدیوی (معاون وزارت کشاورزی) - بنده مجدداً توضیح عرض میکنم این مناطقی که اسم برده شده روی گزارشهایی بوده که رؤسای ادارات کل کشاورزی از نظر عدم بارندگی سال ۴۲ و ۴۱ داده اند يك قسمت از مناطق آذربایجان هست که شامل این نبوده برای اینکه در آنجا ها بارندگی بوده است بنابراین جایی که غلف بوده است ما معاف نکردیم.

رئیس - آقای یغمائی کیهان بفرمائید:

یغمائی کیهان - اصل لایحه بسیار خوب است كمك می شود به طبقه دامدار اما يك مطلبی که بنده اطلاع دارم و ممکن است اسباب زحمت بشود این فصل دامداری است فصل دامداری تطبیق نم کند با سال ۴۲ اگر مثلاً يك دامداری در ماه فروردین ۴۲ در يك مرتعی بوده از او خواهند گرفت یا خیر چون دوره سال غلف چرمی از نظر من سال کامل ۱۳۴۲ نیست چون دامداران موقعی که میروند در يك مرتعی در فروردین یا اردیبهشت کوچ میکنند و بر میگردد و تادر اردیبهشت سال ۴۳ میمانند آیا آن دو ماه ۴۳ را خواهند گرفت یا نه اینجا ناچارند زاد و ولد کنند نمیتوانند در آخر اسفند بمناطق اصلیشان برگردند نمیتوانند به دهات و شهرستانها برگردند بنده نمیدانم برای آن یکی دو ماه بعد از سال چه فکری خواهند کرد وزارت کشاورزی آیا از آنها خواهد گرفت یا نخواهد گرفت این ناراحت میکند دامداران و دولت را اگر لازم است توضیحی داده بشود اگر قبلاً مطالعه و جل شود اشکالی ندارد مثلاً در خراسان وقتی دامها میروند به کلات در آخر اسفند ۴۲ نمیتوانند برگردند اینجا در اردیبهشت ۴۳ بر میگردند این چه خواهد شد آیا مشمول معافیت خواهند بود و جزء دوره غلف چرمی سال حساب میشود یا خیر توجه بفرمائید (صحیح است).

رئیس - آقای مهندس برومند:

مهندس برومند (مخبر کمیسیون کشاورزی) - اگر

باین لایحه توجه فرموده باشند ذکر بقایای غلف چرم سال ۱۳۴۰ و غلف چرم سال ۴۱ است و در يك لایحه دیگری که امروز مطرح است در آن لایحه غلف چرم بهاره سال ۴۲ هم هست بنابراین خیال میکنم نظر جناب آقای یغمائی کیهان تأمین شده باشد در ۴۳ گرفته نمیشود ۴۳ در کشتارگاه گرفته میشود.

رئیس - آقای مهندس صائبی بفرمائید (ریگی - بنده پیشنهاد کفایت مذاکرات داده ام)

مهندس صائبی - عرض کنم یکی از لوازمی که دولت برای كمك بدامداران و کشاورزان در سال ۴۰ و ۴۱ صادر کرده این لایحه است. بنده توضیح بیشتری نمی خواهم عرض کنم جناب آقای یغمائی کیهان اصولاً غلف چرم در دو فصل گرفته میشود یکی فصل پاییزه اسم میگذارند و یکی فصل بهاره فرض بفرمائید فصل پاییزه در مناطق فشلاقی در دشت مغان که این دامداران از اول مهر ماه آنجا میروند و در دشت مغان دامهایشان چرانی کنند بعد از اسفند ماه بواش بواش شروع می کنند به آمدن و میروند به کوههای سهند و سبلان در فروردین ماه و اردیبهشت ماه بنابراین این فصل جزء فصل پاییزه اسم گذاشته میشود فصل بهاره قسمت فصل بهار و تابستان است بنابراین آن ایرادی که گرفتید اشکالی از نظر دام پیچ وجه نخواهد بود برای اینکه از نظر گرفتن عواید حق المرتع که دولت میگیرد با غلف چرم فقط دو فصل دارد یکی فصل پاییز است که در هر موقع از پاییز و زمستان میگیرد و مشمول آن فصل است یعنی تا آن موقعی که گوسفندها از مرابع فشلاقی خارج بشوند بنابراین ایرادی از نظر کشاورزان و دامداران وجود ندارد.

رئیس - پیشنهاد می کنم کلمه اصفهان هم بمناطق معافیت ماده واحده علاوه شود چون در آنجا هم خشکسالی بوده است. پاینده

رئیس - نظر دیگری نیست (اظهاری نشد) لایحه با این پیشنهاد برای شور دوم بکمیسیون فرستاده میشود. ۷- شور اول گزارش کمیسیون کشاورزی راجع به خودداری از دریافت حق غلف چرم بهاره سال ۱۳۴۲ قسمتی از مرابع کشور.

گزارش کمیسیون کشاورزی راجع به خودداری از دریافت حق غلف چرم بهاره سال ۱۳۴۲ قسمتی از مرابع کشور مطرح است خوانده میشود. (بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون کشاورزی بمجلس شورای ملی

کمیسیون کشاورزی در جلسه ۲۱ دهم ۱۳۴۲ با حضور آقای مهندس خدیوی معاون وزارت کشاورزی لایحه شماره ۳۲۴۰۶ - ۱۰/۱۲/۱۳۴۲ دولت راجع به خودداری از دریافت حق غلف چرم بهاره قسمتی از مرابع کشور که بشماره ۲۱ چاپ شده و طبق ماده واحده مصوب ۲۰ آذر ماه ۱۳۴۲ تقدیم شده بود مطرح و بشرح زیر تصویب نموده.

اینک گزارش آنرا تقدیم مجلس شورای ملی مینماید .
ماده واحده - سازمان جنگلبانی اجازه داده میشود در سال ۱۳۴۲ از وصول حق علفچر بهاره مرابع واقع در استانهای فارس ، خوزستان ، کرمان ، بلوچستان و سیستان و حوزه فرمانداری بکل بنادر جنوب و حوزه فرمانداری کل لرستان و مرابع کوبیری استانهای مرکزی و خراسان ، سمنان ، دامغان ، شاهرود خودداری نماید .

ماده واحده فوق که لایحه آن طبق ماده واحده مصوب ۲۰ آذرماه ۱۳۴۲ تقدیم شده تصویب میشود .

مخبر کمیسیون کشاورزی - مهندس پرومند

گزارش ششمین اول از کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی کمیسیون دارائی در جلسه ۲۱ بهمن ماه ۱۳۴۲ با حضور آقای مهندس خدیوی معاون وزارت کشاورزی لایحه شماره ۳۲۴۰۶ - ۱۲/۱۰/۱۳۴۲ دولت راجع به خودداری از دریافت حق علفچر بهاره قسمتی از مرابع کشور در سال ۱۳۴۲ و گزارش کمیسیون کشاورزی در این مورد را مطرح و عیناً تأیید نمود . اینک گزارش آنرا تقدیم مجلس شورای ملی مینماید .

مخبر کمیسیون دارائی - دکتر یزدان پناه

رئیس - کلیات این لایحه مطرح است آقای دباینده مخالفید بفرمائید .

ابوالقاسم پاینده - بنده مخالفتم با آنچه شده و با آنچه میخواهند بدفع این طبقه مردم بدبخت انجام بدهند نیست بلکه مخالفت بنده از نظر این است که آنچه شده است کم است و چرا همه استانهای ایران که دچار خشکسالی بودند در این لایحه نیست و چرا اگر امت غفلت آقای رئیس کشاورزی مثلاً استان دهم را بایستی بحساب دامدارهای آنجا گذاشت برای اینکه مثلاً نخواستند گزارش بدهند اشخاصی کاهلی کرده اند مخصوصاً از فرصت استفاده میکنند و در جواب آقای معاون وزارت کشاورزی عرض میکنم يك نکتته را توجه نفرمودید در عرض بنده در همین وضع فعلی دامداران در يك منطقه ای که عبور می کند در هر کیلومتری يك حق المرتع از ش می گیرند ممکن است آقای معاون وزارت کشاورزی بفرمایند این مربوط بهمانست کاملاً مربوط به وزارت کشاورزی است دلیلش هم این است که از دو سال باین طرف که کار اصلاحات ارضی در جریان

بوده مسائل مربوط بمالکیت و اختلاف مالکیت را گفتند مطلقاً ژاندارمری دخالت نکنند و این مطلب حق المرتع مشمول این است و ژاندارمری مطلقاً بشکایت دامداران که این آقای سر راه ما را بسته و از مباح حق المرتع بناحق میگیرند تریب اثر نمیدهد وزارت کشاورزی یعنی ادارات وزارت کشاورزی در دسترس آنها نیستند و تازه اگر مراجعه کنند بعد از پرداخت حق المرتع است بنابراین بنده تصور میکنم وزارت کشاورزی مکلف است بر ما به ژاندارمری بنویسد که مسئله دریافت حق المرتع بزور در صلاحیت آنهاست و مشمول این مقررات خاص نیستند و حق دارند رسیدگی کنند یا خود مأمورین کشاورزی از این تعدی مستمری که يك دامدار در حوزه علف چر خودش ده جا حق المرتع بناحق میدهد جلوگیری بکنند .

رئیس - آقای مهندس خدیوی .

مهندس خدیوی - بنده بفرمایند که جناب آقای پاینده فرمودند توجه کردم و عرض کردم خدمتان که ما در اینجا راجع به مرابع دولتی بحث میکنیم که از آنها حق علفچر گرفته اند يك مسئله دیگری را که مطرح فرمائید مرابع خصوصی است که آن بحث دیگری است اگر فرمایشی در این خصوص دارند آن يك بحث دیگری است ما باید بدانیم که چه اقدامی در این مورد میکنیم يك پیشنهاد دیگری فرمودند اینجا این دو لایحه برای دو سال نگرقتن حق المرتع است در مورد دخالت اصلاحات ارضی در این کار آن مطابق قانون است و ظایفی دارد انجام میدهد اما مرابع بطور کلی در قانون اصلاحات ارضی اگر هم يك ملکي بکسی داده شده مرابع که در محدوده آن ملک است در اختیار اوست و بنابراین در مورد مرابع اختصاصی اشخاص من الآن عرضی ندارم بکنم پیشنهاد بفرمائید چه جور عمل کنیم در اینجا نمیتوانم عرض بکنم .

رئیس - آقای ملک زاده آملی بفرمائید .

ملکزاده آملی - بنده بعنوان موافق میخواهم توضیح بدهم .

رئیس - بفرمائید .

ملک زاده آملی - خانم ها آقایان محترم توجه دارند که این دو لایحه مربوط بسال ۴۰ و ۴۱ است یعنی از سال ۴۲ بعد از مرابع شخصی و دولتی علف چر دریافت

نخواهد شد (نمایندگان - دولتی است) راجع بند دریافت حق علف چر اشاره به ژاندارمری فرمودید بنده خواستم توضیح بدهم که ژاندارمری سازمان خدمتگزار است و آقایان هر امری در ژاندارمری دارند به بنده بفرمایند بنده از مرئوسین ژاندارمری بوده ام در آنجا خدمت کرده ام الآن هم هیچ مزاحمتی برای هیچ کسی نیست تا آنجا که بنده اطلاع دارم در منطقه مازندران حق علف چر از بین رفته هیچ مالک مرتعی از کسی حق علف چر مطالبه نکرده که به ژاندارمری مراجعه کرده باشد و ژاندارمری در این مورد اقدامی نکرده باشد اما توضیحی که بنده خواستم بفرمایند کان محترم برسانم جناب آقای پاینده فرمودند که دامداران ما همه اشخاص بیچاره هستند البته این صحیح است امیدواریم همه سرمایه دار بشوند ولی بنده در منطقه خودم دامداران سنگسری سراغ دارم که اگر تشریف ببرید انشاء الله بنده حاضر در خدمتتان بیایم در جادر های آنها اگر وارد بشویم مشروب فرنگی می آورند قاشق و جنگال آلیا کا دارند سرویس فرنگی هم دارند البته بخشودگی حق علف چر عمومیت دارد و مورد تأیید ملت ایران هم هست بنده خودم افتخار عضویت کمیسیون کشاورزی را هم دارم که این دو لایحه در آنجا تصویب شده اما خواستم برضتان برسانم دامداران خودشان که علف چر نمیدهند موقعی که ازداد در کشتارگاه حقی وصول میشود طبعاً از دامدار گرفته نمیشود از چوبدار گرفته میشود در صورتی که معلوم نیست وضع چوبدارها بهتر از دامدارها باشد آن دامداری که سرمایه دار است بایستی حق علفچر نمیدهد و بخشوده شده در صورتیکه چوبدارها میدهند و شاید در بین این چوبدارها اشخاص بیچاره ای هم باشند بنده خواستم استدعا بکنم که جناب آقای مهندس خدیوی اینجا توضیح بفرمایند که امکان دارد از چوبدارها هم آن حقی که از کشتارگاه گرفته میشود گرفته شود در نتیجه قیمت گوشت در مملکت بالا نرود .

رئیس - آقای دباینده بفرمائید .

دکتر خوشبین (وزیر مشاور) - بنظر بنده اینجا موضوع یکی کمی با هم مخلوط شد لایحه ای الساعه مطرح بود مرابع دولتی بود و راجع باین موضوع بود که حق چر گرفته نمیشود آن مطلبی که جناب آقای پاینده فرمودند آن را هم باین که مرابع دولتی است و این حق علفچر را هم تمام مرابعی که ملی شده حق علفچر نمیگیرند طبق لایحه ای که در اینجا بعداً مطرح خواهد شد و از طرف دولت هم تقدیم شده ولی در همان قانون يك مرابع داخل محدود يك املاکی که شامل قانون اصلاحات ارضی نیست وجود دارد که ملک اشخاص است آن طبیعی است اگر در آن مرابع که تعدادش هم بسیار محدود است دامی مال کسی رفت چرا کرد البته باید رضایت آن صاحب مرتع را بدست بیاورد حق چر هم بدهد بنابراین این دورا تفکیک باید کرد . در صورتیکه مربوط باشد بمرابع خصوصی داخل محدوده يك املاکی که طبق قانون حق دارند اشخاصی داشته باشند (صحیح است) عرض کنم مثل هر ملک اختصاصی دیگری است اگر از آن استفاده کردند باید برضایت صاحب ملک باشد (صحیح است) .

رئیس - آقای مصطفوی موافقت می فرمائید .

مصطفوی نائینی - بنده میخواستم عرض کنم که این مسئله بخشودگی حق علف چر البته کار بسیار صحیحی است اما واقعاً جای تعجب است که گزارشی که بوزارت کشاورزی داده میشود مثل اینکه این گزارشها منظم و مرتب نیست نقاطی مثل اصفهان و یزد در اینجا اسم برده نشده بنده خواستم عرض کنم در سال ۴۱ و ۴۲ هیچك از نقاط کشور از نظر خشک سالی بدتر از حوزه اصفهان و یزد نبوده (صحیح است) در همین سال جاری که اینهمه هیا هو برای بارندگی شده مثل اینکه يك دائره ای کشیده اند تا آن سمت یزد بارندگی فوق العاده زیاد بوده رفسنجان را سیل دارد میبرد دلجان هم بارندگی زیاد بوده است اما اصفهان و یزد (مهندس صائمی یزد در کوبیر است) یزد مرتع ندارد در اینموقع مردم آب خوردن ندارند (همه نمایندگان) اجازه بفرمائید بنده عرض را بکنم این مطلب را بنده میخواستم عرض بکنم و خواهش کنم که دوست عزیز بنده جناب آقای مهندس خدیوی قبول بفرمایند که حوزه استان اصفهان هم باین بخشودگی اضافه بشود این عرض اولم بود اما يك مطلب دیگری داشتم راجع به مرتع خصوصی که اینجا

بحث شد قسمتی را جناب آقای دکتر خوشبین وزیر مشاور روشن فرمودند ولی قسمتی هم روشن نشده است اجازه بفرمائید تا این قسمت روشن بشود فرمودند قسمتی از مراتع ضمن ملی شدن جنگلها ملی شده اند آنچه در این قانون دیدیم و آنچه در عمل می بینیم تمام مراتع باید ملی شده باشند (احسن) برای اینکه مثلا در نائین در ناحیه ای که بفرمایش آقای مهندس صافی کنار کویر است برای به هائی که فقرای بیچاره برای ایجاد حرارت میروند میکنند يك مأمور بی انصاف وزارت کشاورزی میگوید اینجا جزو جنگلهاست اگر مناطق خشک نائین بفرمایش این آقای کنار کویر است جزو جنگل حساب میشود و ملی شده پس کجاست که جنگل است و ملی نشده بنا بر این مراتع خصوصی همه جزو جنگلهاست که طبق قانون اساسی ملی شدن جنگلها آنها تماما ملی شده و نباید چیزی گرفته بشود الا وضع همانطور است که جناب آقای پاینده فرمودند در هر جائی يك کردن کفتری بنام اینکه این مرتع مال من است و مرتع خصوصی من است از مردم بیچاره اخازی میکند اینک فرمودند راجع به ژاندارمری بنده فرمایش جناب آقای ملک زاده را تأیید میکنم بطور قطع و یقین بشهادت همه آقایان الان اداره ژاندارمری از اداراتی است که بطور قطع و یقین اصلاح شده و دستگاه بسیار خوبی است (صحیح است) در اصفهان يك رئیس ژاندارمری هست اگر پیشنهاد شود بنده بهش اقتدا میکنم و پشت سرش نماز میخوانم (احسن) برای اینکه از روز اولی که با نجا آمده بخانه متنفذین برای باز دیدن هم نرفته که ما خون حیا بشود اخیراً هم در حوزه فریدن و چهارمحال گیر کرد و نزدیک بود که جانش را در زیر برف در این کار بگذارد ولی با هلیکوپتر نجاتش دادند ولی همانطور که آقای پاینده گفتند به ژاندارمری گفته شده که در این کار دخالت نکن چون بهش گفته شده که دخالت نکن بنا بر این به ارباب رجوع و به دامداری که تحت فشار متنفذین هستند جواب نمیدهد و مردم همینطور در فشارند بنده خواهش میکنم آقای مهندس خدیوی این قسمت را روشن بفرمایند اولاً حوزه استان اصفهان را قبول بفرمایند ضمیمه لایحه بشود بعد هم فکری بفرمایند که مردم از دست مدعیان مراتع خصوصی نجات پیدا کنند عرض دیگری هم ندارم.

رئیس - آقای مهندس خدیوی.
 مهندس خدیوی (معاون وزارت کشاورزی) - عرض کنم در مورد لایحه دوم که مربوط است به معافیت حق علفچر سال ۴۲ موضوع قربان گذشته است و الان زمستان است بنا بر این از جناب آقای مصطفوی خواستم تقاضا کنم که صرف نظر بفرمایند (مصطفوی) - اگر نکنم چه بکنم استعفا کردم در مورد قسمت دوم فرمایشات ایشان در مورد علفچر مناطق خصوصی توضیحاتی که جناب آقای دکتر خوشبین دادند توضیحات همان است و بنده چیزی عرض نمیکنم.
 رئیس - آقای دکتر خوشبین.
 دکتر خوشبین (وزیر مشاور) - ببخشید خیلی معذرت میخواهم يك بخشی در گرفته که مربوط به لایحه نیست این را بنده باز تذکر میدهم ولی اگر قانون ملی شدن جنگلها و مراتع را ملاحظه بفرمائید در آن قانون تمام مراتع ملی شده به استثنای مراتعی که در محدوده يك ملک واقع است مثلاً کسی که بموجب قانون اصلاحات ارضی حق دارد يك ملک داشته باشد اگر در داخل آن ملک پنج جریب مرتع دارد یا پنج جریب مرتع درست کرده یا مرتع طبیعی دارد اینرا خود قانون ملی شدن هم استثنا کرده است بنا بر این هیچ چیزی برخلاف آن قانون نیست (صحیح است - احسن).
 رئیس - آقای پاینده.
 پاینده - بنده خواستم با کمال احترام به نمایندگان محترم و به نماینده محترم دولت این نکته را یادآوری کنم برای همیشه منظور از بحث در پارلمان در حقیقت مناظره نیست که با یکدیگر گفتگو بکنیم و سنگر گیری کنیم من بگویم درست میگویم او بگوید من درست میگویم منظور گفتگوی تریبانه ایست برای کشف حقیقت. اگر اتفاقاً يك نفر از ما نتواند از نظر قانون یا از نظر ردیف کردن کلمات به نماینده دولت برابری کند مردم گناهی نکرده اند که حقشان تضییع بشود این مطلب روشن است قدر مسلم اینست که هنوز مراتع خصوصی وجود دارد ولی مراتع را دولت ملی کرده است آنچه که بنده عملاً دیده ام نتیجه این ملی کردن مراتع این بوده است که دولت دامداران را ول کرده است بحال

خودشان و ژاندارمری هم دخالت نمی کند و بایستی خدمت آقای ملک زاده آملی عرض کنم که تعدی ژاندارمری هم دخالت نکردنش است. تعدی دزد بردن مال مردم است تعدی فلان کردن کلفت گرفتن پول اضافی است تعدی ژاندارمری دخالت نکردن و رها کردن مردم است (ملک زاده آملی) - تشریف بیاورید به اتفاق برویم به ژاندارمری معلوم شود) و این تعدی را متأسفانه عملاً دارد میکند آنچه را که دولت سابقاً میگرفته از مراتع جنگلی و غیر جنگلی و خصوصی و غیر خصوصی چون سابقاً دولت اصلاً مرتع خصوصی قائل نبود هر کس هر جا بوده يك پولی میگرفت حالا آنرا ده برابر یعنی ده بار دامداران میبردارند این واقع است و استدعا میکنم جناب آقای معاون وزارت کشاورزی باین مطلب توجه بفرمایند اگر معنی ملی کردن جنگلها اینست که این دامداران بدبخت از حمایت قانون بیرون بروند و ژاندارمری آنها را رها بکند و بگوید این کار مربوط به وزارت کشاورزی است و وزارت کشاورزی هم نباشد و اگر هست بگوید که بلی هنوز مرتع خصوصی هم داریم بنده تصور میکنم که حاصل این قانون جز گرفتاری و بیلا تکلیفی برای طبقه ای که اکثراً محرومند چیز دیگری نیست و اگر اتفاقاً یکی هم قاضق آلیا کادار در وضعش دیگران بهتر نیست و این بود که خواستم تقاضا کنم باین مطلب توجه بشود که کدام مرتع خصوصی است کدام مرتع عمومی است این را دامداران نمیدانند يك منطقه ای هست مثلاً حوزه انتخابیه آقای دکتر حاجی فریدن این تائیس از لغو علفچر از طرف مأمورین دولت در تمام مناطق علفچر گرفته میشود و حالا هم در هر منطقه ای سه بار از مردمی که آنجا هستند میگیرند حالا این خصوصی است یا خصوصی نیست ملی شده یا نشده این را دولت و ژاندارمری باید دخالت بکند و ببینند که جزو ملی شدن جنگلها هست یا نه و نباید مردم را بحال خودشان ول بکنند اینها که خارج از حمایت قانون نباید باشند در صورتیکه عملاً دامدار در سراسر مملکت مثل مردم قدیم که خارج از حمایت بودند و فریادرس آنها خدا بود الان فریادرس دامدارها فقط خداست نه ژاندارمری گوش میدهد و نه اداره کشاورزی. بنا بر این در ضمن اینکه این مطلب مربوط به این لایحه نیست ولی مربوط به این لایحه هست مربوط بحق علفچر است و ما

حق نداریم يك مشت مردم بد بخت و بیچاره را بحال خودشان رها کنیم و ژاندارمری هم گوش نکند و ما هم بگوئیم بله مرتع خصوصی است.
 رئیس - چند نفر از آقایان تقاضای صحبت کرده اند چون پیشنهاد کفایت مذاکرات رسیده اگر مخالفی نیست رأی بگیریم (اظهاری نشد) خانمها و آقایان که با پیشنهاد کفایت مذاکرات موافقت فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. به ورود در شور ماده واحده رأی میگیریم خانمها و آقایان که موافقت فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده واحده قرائت میشود.
 (شرح زیر قرائت شد)
ماده واحده - سازمان جنگلبانی اجازه داده میشود در سال ۱۳۴۲ از وصول حق علفچر بهاره مراتع واقع در استان فارس - خوزستان - کرمان - بلوچستان و سیستان و حوزه فرمانداری کل بنادر جنوب و حوزه فرمانداری کل لرستان و مراتع کویری استانهای مرکزی و خراسان - سمنان - دامغان - شاهرود خودداری نماید.
 رئیس - پیشنهادت رسیده قرائت میشود.
 (شرح ذیل قرائت شد)
 پیشنهاد میشود: چون شهرستان قزوین در سال ۱۳۴۲ دچار خشکسالی بوده مشمول قانون مزبور بشود. دکتر الموتی
 پیشنهاد میشود: حق علف چر از فرمانداری کل که کیلویی اخذ نشود و جزو لایحه باشد. دکتر زعفرانی
 مقام ریاست محترم مجلس شورای ملی - پیشنهاد مینماید حوزه فرمانداری کل چهارمحال و بختیاری نیز از معافیت مزبور برخوردار گردد. میرافضل
 بدینوسیله پیشنهاد میکنم که فرمانداری کل چهارمحال و بختیاری اضافه شود. البرزی
 پیشنهاد میکنم در این ماده کلمه اصفهان هم بمنطقه معافیت علاوه گردد چون در آنجا خشکسالی بوده است. پاینده.
 مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی - پیشنهاد بشود که حق علفچر بهایره سال ۱۳۴۲ مشمول منطقه کلان نیز باشد. ادب سمعی
 پیشنهاد میکنم مراتع واقع در استان کردستان هم مشمول ماده واحده شود. شیخ الاسلامی - کامانگر

ریاست محترم مجلس شورای ملی - پیشنهاد منیام مناطق مهران و دهلران هم مشمول ماده واحده بشود. کبیری. رئیس - چون نظر دیگری نیست لایحه و پیشنهادات برای شور دوم بکمسیونهای مربوط فرستاده میشود.

۸ - تصویب گزارش کمیسیون کشور راجع به سیل بر گردان تهران و ادامه خیابان پرزیدنت کندی و ارسال بمجلس سنا

رئیس - گزارش کمیسیون کشور راجع به سیل بر گردان تهران و ادامه خیابان پرزیدنت کندی به هتل هیلتن مطرح است و قرائت میشود.
(بشرح زیر قرائت شد)

گزارش از کمیسیون کشور بمجلس شورای ملی
کمیسیون کشور لایحه شماره ۲۲۸۲۷ - ۴۲/۱۱/۳ دولت راجع به سیل بر گردان تهران و ادامه خیابان کندی به هتل هیلتن را با حضور آقای فرهودی معاون وزارت کشور مطرح و مورد رسیدگی قرارداد و ماده واحده مصوب کمیسیون کشور را تأیید نمود اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد:

مخبر کمیسیون دادگستری - دکتر مبین
رئیس - کلیات این لایحه مطرح است. در کلیات لایحه نظری نیست (کبیری - اجازه میفرمائید) آقای کبیری مثل اینکه در خود ماده واحده نظری دارید؟ (کبیری - بله در ماده واحده عرضی دارم) بنابراین به ورود در شور ماده واحده در نمیگیریم خانمها آقایان که با ورود در شور ماده واحده موافقت قیام فرمائید (آکثر برخاستند) تصویب شد. ماده واحده قرائت میشود.
(بشرح زیر قرائت شد.)

ماده واحده - شهرداری تهران اجازه داده میشود در مورد احداث سیل بر گردان شمال غربی تهران و ادامه خیابان پرزیدنت کندی (نواب سابق) با توجه بضرورت و فوریت احداث سیل بند و ارتباط آن با خیابان مزبور بدون رعایت تشریفات مقدماتی مقرر در قانون توسعه معابر مصوب سال ۱۳۲۰ اراضی و مستحدثات واقع در مسیر خیابان پرزیدنت کندی تا محل سیل بر گردان را فوراً پس از تهیه نقشه و ذکر خصوصیات مستحدثات موجود در آن و تعیین بهاء عادلانه تصرف و خیابان وسیل بر گردان را احداث و ظرف یکسال از تاریخ تصرف سایر تشریفات مقرر در قانون توسعه معابر را اعم از پرداخت بهاء اراضی و مستحدثات مورد تصرف بمالكین آنها واخذ حق مرغوبیت از مالکین منتفع اجراء نماید.

تبصره ۱ - شهرداری تهران اجازه داده میشود از نظر فوریت ساختمان سیل بر گردان ویلها و سایر تأسیسات لازم مربوط بآن بطور امانی انجام دهد.

تبصره ۲ - هزینه ایجاد و تأسیس آن قسمت از جاده

تبصره ۱ - شهرداری تهران اجازه داده میشود از نظر فوریت ساختمان سیل بر گردان و ویلها و سایر تأسیسات لازم مربوط بآن را بطور امانی انجام دهد.

تبصره ۲ - هزینه ایجاد و تأسیس آن قسمت از جادهها که در خارج محدوده شهر تهران واقع میشود اعم از ساختمان جاده و قسمت مستحدثات و بهای اراضی از محل اعتبارات راهسازی بر نامههای عمرانی تأمین خواهد شد. وزارت کشور و وزارت راه مأمور اجرای این قانون میباشند.

رئیس - آقای کبیری بفرمائید.
کبیری - برای دومین بار است که بنده باین آیه شریفه (و لائسوا الحق بالباطل و لائتموا الحق و اتمتعوا تعلمون) متوسل و متمسک میشوم (احسن) از دو جهت باین لایحه بنده مخالفم برای اینکه حق و باطل اینجا مخلوط شده است بایستی حق را از باطل جدا کرد و متمایز نمود. موضوع سیل بند و احداث سیل بند بنظر بنده و بنظر عموم نمایندگان محترم یکی از کارهای بسیار ضروری است و ضرورت دارد و بنده معتقدم و تقاضا دارم در ظرف همین امروز تکلیف این کار معلوم بشود و این لایحه تصویب برسد چون یک موضوع حیاتی است اما معتقدم امتداد خیابان نواب باید مسکوت بماند دلائلی هم دارم که بعرض میرسانم امتداد این خیابان بهیچوجه ضروری نیست و احتیاجی هم برای این کار نیست زیرا ما آتوقت به آن اصل حوائج عمومی توجه به حوائج عمومی نکرده ایم یعنی اگر نمایندگان محترم از طریق راهساز و ارد تهران شده باشند و مدخل تهران را ملاحظه بفرمائید واقعاً از آن بیابان و از آن راهها بمراتب بدتر است و بنده میتوانم عرض کنم که از شهرهای درجه سوم هم بمراتب عقب تر و بدتر است و بنده میتوانم عرض کنم که از شهرهای درجه سوم هم بمراتب عقب تر و بدتر است بسیار بد و بسیار کیفیت در شبکههای کچ و معوج و تیرهای برق که گمان میکنم از روز اولی که برق احداث شده این چوبها مربوط بهمان تاریخ باشد و یک لامپ ۱۵ شمعی فرو کرده اند توی آن چوب این مناظر واقعاً دیدنش رقت بار است بنده معتقدم که این مناظر رقت بار را بپول کمی میشود تبدیل کرد بیک مناظر بهتری. باینکه از راه مشهد با ترنوا گذر و ارد تهران بشوید ملاحظه خواهید فرمود با چه مناظری برخورد میکنید بنده در این ایام متبر که که بمشهد مشرف شده

بودم در مراجعت دو نفر فرانسوی تصادفاً با من همسفر بودند نزدیکیهای تهران که جنوب شهر را ملاحظه میکردیم گفتند ماسیاح هستیم در تمام دنیا گردش کرده ایم هیچ شهری را در دنیا ندیده ایم که اینقدر اختلاف طبقاتی بین جنوب و شمالش باشد (دکتر مهندي بهیچوجه مخالفی نگفتند) بهر جهت این مطلبی است که آنها گفتند (یکی از نمایندگان - پاریس خیلی بدتر است) شما میخواهید یک خیابان منحصر برای یک هتل ایجاد بفرمائید بنده از جناب آقای وزیر کشور تقاضا میکنم واقعاً ضرورت این از چه جهت است. امروز بنده مطلبی را تقدیم مقام ریاست کردم گزارش در روزنامه کرمانشاه مندرج بود که ۲۷ نفر آدم در یکی از قراء منطقه پشت کوه بعلت بیماری سرخک تلف شده اند. همچنین یک چیز دیگری در روزنامه اطلاعات بود که آنرا هم تقدیم مقام ریاست کردم که ۹۱ نفر در کرند و در پاوه بعلت همین بیماری تلف شده اند علتش چیست؟ علتش بواسطه نبودن ران است حتی یک کوزه راه وجود ندارد برای اینکه یک پزشک به داد این مردم برسد و اینها راجعاً بدهد از مرگ از نمایندگان محترم کشاورزان و دهقانان که اینجا تشریف دارند واقعاً این توقع هست که ببلند کردن اینگونه موارد ابتلائات و گرفتاریهای خودشان را توضیح بدهند تذکر بدهند که آیا واقعاً این کوره راهها احداث ضروری است یا این راه بنده بهیچوجه این هزینه را ضروری و لازم تشخیص نمیدهم و البته پس از توضیحات، دلائل دیگری هم دارم که اگر لازم باشد عرض خواهم رسانید. عرض دیگری ندارم.

رئیس - آقای وزیر کشور بفرمائید.
دکتر پیراسته (وزیر کشور) - نماینده محترم جناب آقای کبیری متأسفانه در کمیسیون کشور و کمیسیون دادگستری تشریف نداشتند و اگر تشریف میداشتند و توضیحات دولت را استماع فرموده بودند شاید این زحمت را بخودشان نمیدادند که در اینجا این مطالب را بفرمایند البته بنده به ایشان حق میدهم و حالا برای اینکه نماینده محترم موسایر نمایندگان محترم توجه بفرمائید که موضوع چیست توضیحاتی بعرض میرسانم. البته هیئت لایحه ای داده است به مجلس و اتخاذ تصمیم بعهده مجلس است هر چه را که مجلس تصمیم گرفت دولت اجرا خواهد کرد.

(احسن) در کمیسیون دادگستری بستفیل
بعضی نمایندگان محترم رساندم که موضوع
جاده‌های اصلی و جاده‌های فرعی اتوبان کرج
مدتهاست موزد علاقه و نظر دولت است خوب یادم است در
موقعی که این برنامه عرضه شد و شروع شد بنده سمت
استانداری خوزستان را داشتم بعد که بفرمان شاهنشاه
مأموریت وزارت کشور به بنده محول شد در هیئت دولت
بحث شد و دلائلی که دولت برای این برنامه داشت باین
ترتیب است که حالا بعضی میرسانم نمایندگان محترم
اطلاع دارند که یکی از برنامه های دولت فعلی از نظر
تسهیل عبور و مرور و از نظر ایجاد کابو از نظر اینکه جلوگیری
از تصادفات راه کرج بکنند ساختمان اتوبان کرج است که
مدتهاست شروع شده و مبالغ هنگفتی هم خرج شده است
این جاده برای اینست که از شلوغی رفت و آمد در داخل شهر
و در مدخل شهر جلوگیری بشود و کسانی که کاری بنا
خیابانهای شهر ندارند ولی اضطراراً و ناچاراً بنایند
از خیابان ها بگذرند، نگذرنند و یا اینکه عبور و مرور تسهیل
بشود تا تصادف کمتر بشود مدتهاست که این جاده
شروع شده است و بدون داشتن جاده های فرعی يك فعل
عث و نقض غرضی است زیرا کسانی که از نقاط شمالی و سایر
جاده‌ها با اتوبان کرج می‌آیند، در جاده فعلی وقتی میرسند
بتهران در میدان ۲۴ اسفند همه باید از يك دهلیزی رد
شوند و طبیعی است که این منطقی و صحیح نیست دولت
در مقام این برآمده است که جاده سوم را که رویش بحث
شده است و له و علیهش خیلی هم گفتگو شده است قانونش را
اجرا کنند برای اینکه مدتش گذشته بود و بجای جاده سوم
جاده‌های نزدیکتری را که از اتوبان منشعب میشود بسازد
این دلائل و اینکه متأسفانه عده‌ای در شهر بیکار هستند و
وظیفه دولت این است که با ایجاد کار نه تنها در تهران در همه
جا برای بیکاران کار تهیه بکنند در مقام این برآمده‌اند
که جاده‌های فرعی را بسازند و شروع بکار بکنند مجوزی
کیه از مجلس شورای ملی خواسته شده و اینکه ارتباط
این لایحه با مجلس چیست فقط از این نظر است که قانون
نوسعه معابر تشریفاتی را مقرر داشته است که اول باید آن
تشریفات اجرا بشود و حالا آنچه دولت از مجلس تقاضا
کرده است این است که برای تسریع در کار بشود اجازه داده

کند که در عین حال هم کاری ایجاد شده باشد برای
بیکارها و کسب مجوز هم بکنند، همانطوریکه عرض کردم
این در دولت هم بحث شده بنده خودم هم چون همانطور
که اینجا بحث میشود و له و علیه مطالب بررسی میشود.
در خود دولت هم بشهادت جناب آقای بزرگر که شاید
تشریف داشتند، بنده برای اینکه توضیح بیشتری بخواهم از
جناب آقای نخست وزیر و سایرین که اصراً بتقدیم این لایحه
داشتند بنده خودم اول مخالف بودم و در صورت جلسات
دولت این منعکس شده است بعد که توضیحات لازم را آقای
وزیر راه دادند و نظری که جناب آقای نخست وزیر داشتند
و سایر آقایان و وزراء باینکه باید کار ایجاد کرد و این هم
لازم است بنده هم به تبعیت از نظر رفقایم و همکارانم بنده
این لایحه را تقدیم مجلس کردم اما همانطوریکه
عرض کردم دولت آنچه را ضروری میدانند
به مجلس پیشنهاد میکند. این اکثریت مجلس شورای
ملی است که باید تعیین تکلیف کند هر چه را که آقایان
نمایندگان محترم بفرمایند همانطور عمل خواهد شد
(احسن) اما اینجا مطلبی که از موقعیت استفاده میکنم
و بعضی میرسانم که بنظر بنده يك غلط چایی در این گزارش
کمیسیون میباشد چون اینجا نوشته تا محل و بنظر بنده
باید و او باشد. (یکی از نمایندگان - بله و او است) اگر
اینطور باشد عرضی ندارم. جناب آقای دکتر اسفندیاری از
پنده سؤال فرموده‌اند باینکه مخارج این سیل بر گردان
از چه محلی پرداخت خواهد شد. عرض کنم مخارج سیل
بر گردان از بودجه شهرداری تهران تأمین خواهد شد و
مخارج خیابان نیز از بودجه شهرداری است تا حدود شهر
تهران و آنچه خارج از شهر تهران است از بودجه عمرانی
پرداخت میشود ولی در کمیسیون دادگستری هم عرض کردم
که آنچه پیش بینی میشود و اشخاص اهل فن عقیده دارند که
شهرداری منفعتی هم خواهد کرد برای اینکه این حق تشریفی
که وصول میکنند پیش بینی میشود که خیلی بیشتر خواهد شد
از آنچه خرج این خیابان خواهد شد برای اینکه (یکی از
نمایندگان - چقدر خرج خواهد شد؟) این راه را بانك ساختمانی
خواهد ساخت طبق تصمیم دولت (بکنفران نمایندگان -
چقدر پیش بینی شده؟) آنچه رئیس بانك با من صحبت کردند
در حدود چهارده میلیون تومان بودجه راهسازی خواهد

بود تا هتل هیلتون اما اینکه فرمودند چرا هتل هیلتون باید
راه داشته باشد یا بادم نیست که آقای کبیری فرمودند که
چرا از فرعی آن دهی که در پشتکوه است ساخته نمیشود عرض
کنم هتلی ساخته شده است بنام هتل هیلتون و البته دولت لازم
است که وسیله جلب سیاح و مسافر را فراهم کند شهر هتل
میخواهد هتل هم دارد و بنا بر این نه تنها اشکالی ندارد بنظر
بنده حتی معالک بسیار فقیرتر از ما سعی میکنند که از
مخارج ضروری خود بزنند و خرج جلب سیاح بکنند برای
اینکه این يك کار فتننی نیست و يك کار تولیدی است ما که
مملکتی داریم که خوشبختانه هم از نظر آثار تاریخی و هم از نظر
تمدن و هم از حیث مناظر طبیعی و از تمام جهات از هیچ
جهتی دلیلی ندارد که وسایل جلب سیاح را فراهم نکنیم
این است که هتلی ساخته شده است و برای این هتل راه لازم
است و در کمیسیون دادگستری از دوستان بنده گفتند که
گفته شده است و شایع است که می‌گویند این راه را فقط
برای هتل هیلتون می‌سازند، خیر این شایع نیست در خود
لایحه هم نوشته شده بنده تأکید میکنم که این راه را برای
هتل هیلتون دولت میسازد برای اینکه این بایستی متصل
بشود بخوبان پهلوی تا کسانی که با هتل هیلتون کار دارند
استفاده کنند یکی از این خطوط منشعب از جاده اتوبان
اصلی کرج است که از هتل هیلتون رد میشود البته اگر
گسی هم بخواهد از آنجا رد شود جلوش را نمیگیرند که
از جلوی این هتل نیاید و علت این که اسم هتل هیلتون در
لایحه آمده است که باز نماینده محترم به بنده تذکر
دوستانه دادند که يك نقطه دیگری را تعیین میکردید
و این را ذکر نمیکردید عرض کنم ما نمیتوانستیم بنویسیم
مثلاً ۳۸ درجه عرض جغرافیائی ما باید يك چیزی را مشخص
میکردیم هتل هیلتون يك چیز مشخصی است و اینکه گفتیم
از آنجا رد شود برای این است که بیشتر از نظر نمایندگان
محترم روشن باشد در هر صورت تصور میکنم با توضیحاتی که
بعضی نمایندگان محترم رسید صورت لایحه و اعتبارش با
این سیل بند و اینکه چرا تقدیم مجلس شده است روشن شود
اما مطلبی که باز لازم است تذکر بدهم بجناب آقای کبیری
این است که شهرداری مقرراتی دارد خود جناب عالی بهتر
میدانید مثلاً اگر شهرداری همدان بول داشته باشد از پول
شهر دلری همدان نمیشود برداشت و خرج بندر عباس کرد

این هم همینطور است همین طور که عرض کردم دولت لایحه‌ای تقدیم کرده است و توضیحات هم بعرض رسید هر طور که اکثریت مجلس تصمیم بگیرند دولت آنرا اجرا خواهد کرد.

رئیس - چند نفر از آقایان تقاضای صحبت کرده‌اند که بعنوان موافق صحبت کنند آقای شیخ الاسلامی موافقت یا مخالف؟

شیخ الاسلامی - بنده فقط یک تذکری داشتم مثل اینکه در تبصره دو یک اشتباه چاپی شده است قسمت مستحذات درست نیست قیمت مستحذات صحیح است.

رئیس اصلاح می‌شود پیشنهادی آقای کبیری داده‌اند که قرائت می‌شود.

(پیشنهاد آقای کبیری بشرح زیر قرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

در مورد لایحه شماره ۲۲۸۲۷-۲۲۸۱۱/۳ پیشنهاد مینماید احداث سیل بر گردان با امتداد خیابان نواب تفکیک شود.

رئیس - آقای کبیری توضیحی میفرمائید؟

کبیری - توضیح همان بود که عرض کردم توضیح دیگری ندارم.

رئیس - آقای ریگی (ریگی - مخالف) بفرمائید.

ریگی - عرض کنم با توضیحاتی که جناب آقای دکتر میراسته دادند فکر میکنم برای آقای کبیری نکته تاریکی باقی نمانده باشد و یا برای نمایندگان دیگر اصل موضوع برای ادامه این خیابان یا ساختمان سیل بر گردان نیست برای اینکه دولت میتواند بشهرداری دستور بدهد که سیل بر گردان درست کنند اصل موضوع همان اجازه‌ای است برای تصرف این اراضی و استفاده نکردن از قانون توسعه معابر مستحذات بنده که شهردار بوده‌ام میدانم که چه اشکالی دارد وقتی میخواهند یک خیابانی را از جایی عبور دهند و یک خانه‌ای هست آنجا و صاحب آن خانه موافقت نمی‌کند بشهرداری درباره ادامه آن خیابان و بعد سالها آن شخص و شهرداری میروند در دادگستری و دعوا می‌کنند و بالاخره آن خیابانی که واقعاً برای تسهیل عبور و مرور و برای تسهیل کار مردم شهر لازم است همینطور بتعمیق می‌افتد بنابراین این لایحه‌شان نزولش فقط برای همان استفاده

نکردن از قانون توسعه معابر است و اجازه ای است که مجلس میدهد بشهرداری برای در نظر نگرفتن قانون توسعه معابر و الا دولت میتواند اصلاحیانی احداث کند و با سیل بر گردانی ایجاد کند و اجازه از مجلس نخواهد بنده بهمین علت باین پیشنهاد آقای کبیری مخالفم حقاً این خیابان کندی که جذدی پیش با آن تشریفات اسم گذاری شد نمیتواند سالها بماند که بعداً شهرداری برود طبق قانون توسعه معابر کم کم این را توسعه بدهد و این مدت چندین سال طول بکشد و مافقط یک بیابانی را باسم مرحوم کندی درست کرده باشیم علت مخالف بنده این است و آقایان فقط توجه داشته باشند باین قانون توسعه معابر و الا دولت تقاضای دیگری از مجلس نکرده است.

رئیس - آقای یغمائی کیهان موافقت یا مخالف؟

یغمائی کیهان - بنده با پیشنهاد مخالفم.

رئیس - به پیشنهاد آقای کبیری رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (چند نفری برخاستند) تصویب شد (یکی از نمایندگان - یکمرتبه دیگر پیشنهاد را بخوانید).

رئیس - قبلاً خوانده شد و رد شده است. پیشنهادی از آقای روحانی رسیده قرائت می‌شود.

(بشرح زیر قرائت شد)

در مورد لایحه شماره ۵۰۱ موضوع سیل بر گردان پیشنهاد میشود:

۱ - در سطر پنجم بعد از جمله بر زیدنت کندی بجای «تازه» نوشته شود.

رئیس - غلط چاپی است اصلاح میشود بقیه پیشنهاد خوانده میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

در سطر پنجم بعد از جمله سیل بر گردان را «طبق نقشه مصوب انجمن شهر یا قائم مقام قانونی آن» نوشته شود.

رئیس - آقای وزیر کشور

دکتر پیراسته (وزیر کشور) - این نقشه همدت است که ترسیم شده بنده خوب یاد دارم که این نقشه‌ها هشت ماه پیش شهرداری تهران به وزارت کشور پیشنهاد کرد بنابراین طبیعی است این قانون است که شهرداری وقتی نقشه‌ای میکشد باید بتصویب انجمن شهر یا قائم مقام قانونی آن برساند بنابراین پیشنهاد نماینده محترم یک توضیح

واضحی است. معیناً چون نمیتواند نقشه‌ای اجرا شود بدون اینکه بتصویب انجمن شهر و یا وزارت کشور برسد (مصطفوی نائینی - اجازه بفرمائید چون قانون خاصی است تصریح شود) عرض کردم بنده نظری ندارم توضیح میدهم بعد همانطوریکه عرض کردم هر جور آقایان تصمیم بگیرند عمل میشود همانطوریکه عرض کردم این نقشه‌ها را هشت ماه است وزارت راه و شهرداری تصویب کرده‌اند و بسوزارت کشور رفته و از آنجا رفته است به هیأت دولت حتی بنده خوب یادم است که این نقشه‌ها و پیشنهادهای شهرداری را با شهرداری وقت بردیم بازمان بر نامه چون آنجا شورای عالی بر نامه تشکیل شده بود بر ریاست جناب آقای نخست وزیر و این نقشه‌ها و این مسیرها را روی آنکه خرجش کمتر است و لازم تر است شورای عالی و جناب آقای نخست وزیر تصویب فرمودند باین صورت تقدیم شود و قرار هم بود بهمین صورت اجرا شود و اگر باشکال قانون توسعه معابر بر نمیخوردیم تا بحال اجرا شده بود این نقشه‌ها هشت ماه پیش بوسیله شهرداری تهران تسلیم شده بنابراین غیر از این نمیتواند باشد و اصلاً نقشه‌ای که بتصویب انجمن شهر و حتی وزارت کشور نرسد قابل اجرا نیست معیناً اگر میفرمائید چنین باشد قبول میکنم.

رئیس - آقای روحانی.

روحانی - با توضیحاتی که جناب آقای وزیر کشور فرمودند مطلب منتفی است و آن کلمه را هم که قبلاً خودشان قبول کردند.

رئیس - بقیه پیشنهاد آقای روحانی قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

۳ - در سطر ششم پس از تعیین بهای عادلانه جمله «وسئله کارشناسان رسمی» اضافه شود.

رئیس - آقای روحانی

وزیر کشور - در قانون هست.

روحانی - میفرمایند در قانون هست و رعایت میشود اگر زائد میدانند حرفی ندارم. (احسنت).

رئیس - بقیه پیشنهاد قرائت می‌شود.

(بشرح زیر قرائت شد)

۴ - در سطر دوم از تبصره ۱ بعد از جمله مربوط با آنرا

جمله « با تصویب انجمن شهر یا قائم مقام قانونی آن » اضافه شود.

روحانی - آنرا هم که فرمودند رعایت میشود.

رئیس - بقیه پیشنهاد قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

۵ - در سطر دوم از تبصره دوم بعد از جمله ساختمان جاده کله «قسمت» غلط و «قیمت» درست است.

روحانی - اشتباه چاپی است.

رئیس - بله غلط چاپی است بنابراین اصلاح میشود پیشنهاد دیگر قرائت می‌شود.

(بشرح زیر قرائت شد)

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید در سطر ششم و هشتم ماده واحده اصلاح عبارتی بشرح زیر بعمل آید:

همزه بعد از کلمه بها تبدیل به یا (ی) شود. معتمدی.

رئیس - اصلاح عبارتی است اصلاح میشود. پیشنهاد دیگری قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید که در سطر ماقبل آخر ماده واحده بشرح زیر اصلاح بعمل آید:

«در قانون توسعه معابر بطور اعم مربوط به پرداخت الخ ... با تقدیم احترامات مرتضوی.

رئیس - آقای مرتضوی.

مرتضوی - آنچه از عبارتی که در این ماده هست فهمیده میشود توجه بفرمائید بنده توضیحی بدهم اینجا نوشته است «در ظرف یکسال از تاریخ تصرف سایر تشریفات مقرر در قانون توسعه معابر را اعم از پرداخت بهای اراضی و مستحذات مورد تصرف بمالکین آنها و اخذ حق مرغوبیت از مالکین منتفع اجراء نمایند» اینطور استنباط میشود که وزارت کشور باید بطرف یکسال این پولها را بمالکین بدهد و این حق مرغوبیت را حتماً از مالکین بگیرند در صورتیکه قانون توسعه معابر تشریفات خاصی دارد چه بسا که این تشریفات در یکسال انجام بشود و موضوع منتفی شود ولی بعضی اوقات اتفاق می‌افتد که این تشریفات بطرف یکسال اجرا نمیشود یعنی ممکن است یک مالکی

اعتراض بکنند بنظر و کارشناس و موضوع مراجعه شود به محکمه و تشریفات از یکسال بیشتر بینجامد و چون دولت مکلف است طبق تصریح این ماده طرف این یکسال پول را پرداخت کند و زمین را بگیرد اگر ظرف یکسال تشریفات انجام نشد تکلیف دولت چیست و بر چه معیار و معجوزی باید عمل کند این است که اینجانبند این اصلاح را لازم دیدم که ناظر بر انجام تشریفات باشد که تشریفات را موظف باشد طرف یکسال انجام بدهد و چون تشریفات ظرف یکسال تمام نشود این اصلاح از این نقطه نظر لازم است (یکی از نمایندگان - پیشنهاد را مجدداً قرائت بفرمائید)

(پیشنهاد بشرح سابق مجدداً توسط منشی قرائت شد)
مرتضوی - یعنی تشریفات و پرداخت را بطور اعم باید طرف یکسال انجام بدهد نه اینکه موظف باشد، این ایجاد اشکال میکند برای وزارت کشور.

رئیس - آقای وزیر کشور.

دکتر پیراسته (وزیر کشور) - در لایحه اصلی که بعداً نوشته شده بود به پیشنهاد جناب آقای دکتر یگانه آنچه یادم هست این تهیه شد این پیشنهاد آقای مرتضوی را ندرت مذکور نمودم بسیار پیشنهاد صحیحی ممکن است تشریفات ارجاع بکارشناس و بعد کمیسیون حل ختلاف و کمیسیون توافق و امثال آنها که در قانون توسعه معابر پیش بینی شده است بیش از یکسال طول بکشد و بنده موافقم که پیشنهاد جناب آقای مرتضوی مورد قبول قرار گیرد.

رئیس - آقای مهندس والا مخالفید بفرمائید.
مهندس والا - عرض کنم یکی از مشکلاتی که ما داریم در دستگاهها - متأسفانه همین مقررات و همین اشکالات و همین کمیسیونها و همین تشریفات هست بدون تردید در موقعی که یک جاده ای احداث میشود یا یک معبری توسعه پیدا میکند یک حق مرغوبیتی برای سایرین بوجود میآید اگر واقعاً دولت بایک تدابیر خاصی این کار را باین ضرورت انجام بدهد که حق مردم را بموقع بدهند و اگر کسانی منتفع میشوند از شان آن حق مرغوبیت را بگیرند بنظر بنده نه این اختلافات بوجود میآید و نه طول زمانی که بر این یک پروژه ممکن است ۱۵ سال

۲۰ سال ۳۰ سال از یک نسل بنسل دیگر برود حالا هم یک قانونی میگذرانید که در ظرف مدت یکسال ترتیب این کار را معین کنند، بنده با کمال تأسف معدرت میخواهم جناب آقای مرتضوی فرمایشتان صحیح است از نظر اصولی ممکن است ولی نتیجه این میشود که با گذاشتن این تشریفات فردا دولت یا شهرداری یا بد زمین مردم را تصرف کند و پولش را هم ندهد اگر میخواهید این ترتیب باشد حرفی نیست اما بعقیده بنده اگر روزی روزگاری مسلم شود یک کمیسیون خاصی بیاید معین کند از اشخاص صالحی و بگوید این جاده ای که از اینجا میریم این قسمی که میافتد در خیابان، قیمتش اینقدر است و من میدهم یک حقوق ارتزاقی هم نسبت به زمین های مجاور پیدا میشود که بانظر کارشناس صالح اینقدر است و این مبلغ فوراً پرداخت میشود این اختلافات پیدا نمیشود، بنده اطلاع دارم در خود شهرداری تهران در گذشته پرونده هایی بوده است که وقتی ممکن بوده زمین مورد اختلاف متری ۵۰ تومان بوده و مورد گفتگو بوده کم بین هائی شده و بیک صورتی درآمده که هم بضرر مردم بوده و هم بضرر دولت صحبت تشخیص اینجانیست هر چقدر ماکار را منجز کنیم من عقیده شخصی اینست که تکلیف مردم و مملکت و دستگاه های دولت را روشن کنیم بهتر است البته امروز این خیابان مورد احتیاج است و در کلیات بنده میخواستم صحبت کنم و این مطلب را عرض کنم که گذشته و می بینم که مجلس با این کار موافق است و دولت هم موافق است و بنده هم با احترام این تصمیمی که گرفته شده از مخالفت در این کار صرف نظر میکنم ولی جادارد که یک فکری اول برای شهرستانها شود و بعد برای تهران اما این کار را نگذارید بطول زمان تکلیف مردم را اول روشن کنید، ممکن است همین بحث اینجا بوجود بیاید یک کمیسویی از حالا معین کنید و تشکیل بشود وزیر کشور باشد شهردار تهران باشد و رئیس دیوان کشور باشد این سه نفر بنشینند معین کنند و یک کارشناس صالح از هر مقامی که شما میخواهید برود قیمت کند (مرتضوی - اجازه بفرمائید بنده توضیح عرض کنم) و بگوید این خیابانی که از اینجا میرود در طول این خیابان قیمت اراضی اینقدر است و این قدر هم مردم باید بپردازند، قانون عبارت از تصمیماتی است که در مجلسین

گرفته میشود هر چقدر تکلیف مردم روشن شود این کار بنفع مردم است، الآن یک عده ای بمن مراجعه کرده اند گرفتار بهائی دارند راجع به سد لتیان از یک طرف می بینم حرف مردم درست است و از طرف دیگر می بینم که حرف دولت هم درست است دولت میگوید من زمین متری ۲۰ تومان را چطور متری ۲۰۰ تومان قیمت بگذارم این اختلاف علتش چیست برای اینست که از آن روز اول که این قانون را باید اجرا میکردند بطور قاطع حل نکردند و طول زمان یک مشکلاتی برای مردم و دولت بوجود آورد که بعداً اسباب زحمت شد در هر صورت ما تشریفات را باید کم کنیم و ازین برود مردم را دچار بیخ و خم اداری نکنیم، بنده از جناب آقای وزیر کشور تقاضا میکنم ترتیبی بدهند که تکلیف مردم را روشن کنند.

رئیس - آقای شیخ الاسلامی موافقید یا مخالف؟
شیخ الاسلامی - بنده با نظر آقای مهندس والا موافقم چون پیشنهاد اصلاحی را بنده در کمیسیون کردم اجازه بفرمائید که توضیح عرض کنم.
رئیس - بفرمائید شما پیشنهاد آقای مرتضوی را اعضاء کرده بودید؟

شیخ الاسلامی - نخیر، اساس این لایحه همان طوریکه جناب آقای وزیر کشور توضیح دادند برای این بود که تشریفات مقرر در قانون توسعه معابر اجرا بشود که مدتی عقب میفتد یعنی بجای اینکه این تشریفات را قبلاً انجام بدهند و بعد این اراضی را تصرف کنند برای اینکه سرچینی بکار برده شود چون این کار فوریت دارد قبلاً اراضی مورد احتیاج را تصرف کنند بعد این تشریفات قانون توسعه معابر را اجرا نمایند در لایحه هم قبلاً همینطور بوده یعنی نوشته شده که تصرف کنند، اجرا کنند، و بعد سایر تشریفات مقرر در قانون توسعه معابر را اجرا کنند، در کمیسیون داد گستره بنده این پیشنهاد را کردم که یک مدت برای قابل بشوند و بعد انجام بدهند برای این که مردم خیلی بلا تکلیف بوده و شاید شهرداری دلش نخواست و این کلمه را می شود تفسیر کرد برای شش سال دیگر و شروع با اجرای این تشریفات را از چند ماه سال بکنند باین صورت بود که بنده این پیشنهاد را کردم که تکلیف مردم روشن شود و شهرداری و وزارت کشور هم همین نظر را دارند بعد

از این که این کار تمام شد و فعلاً شهرداری مکلف باشد این مقررات قانون توسعه معابر را شروع کند و این یکسال را هم که ما اینجا گذاشتیم وقتی شروع کردند جناب آقای مرتضوی اگر فرضاً آن نظر جنابعالی این باشد که ممکن است در ظرف یکسال طول بکشد لااقل در انقضای یکسال تمام بشود و خیال میکنم که از این جهت دیگر اشکالی در کار نباشد برای اینکه وقتی قسمتی انجام شد اگر جزئی از کار بماند شروع بکار شده بهر حال شهرداری این مقررات مربوط به قانون توسعه معابر را شروع کرده نهایتاً مقداری از آن تشریفات برای بعد میماند مهم اینست که در ظرف این مدت شهرداری مکلف باشد قانون توسعه معابر را شروع به اجرا بکند و مردم را معطل نگذارد پیشنهاد بنده این بود و خیال میکنم این مدت باشد بهتر است (صحیح است) (نمایندگان - آقای مرتضوی پیشنهاد خودتان را پس بگیرید).

رئیس آقای مرتضوی.
مرتضوی - بنده یک مطلبی را که اعتقاد دارم پس نمیگیرم. اگر آقایان تشخیص دادید که عرایض من صحیح است که قبول میکنید و اگر می کنید و بنده چون خودم عضو کمیسیون کشور هستم وقتی این لایحه مطرح شده بود یک مثالی زدم - فرض بفرمائید درست مطلب مثل اینست که یک کسی میخواهد نماز بخواند اول باید وضو بگیرد بعد نماز بخواند (مهندس والا - باید اول نیت کند) ولی با وقتی موقعیتی خاصی است میرود پیش مجتهد جامع الشرایط که شما فتوا بدهید که در این مورد خاص اول نماز بخوانم بعد وضو بگیرم ولی دلیل نمیشود که من در موالات وضو گرفتن و شرایط وضو گرفتن تغییراتی بدهم یعنی دولت از ما خواسته است که تصویب کنیم قانون توسعه معابر و تشریفات آن بعد از تصرف این اراضی واحداث سیل بر گردان انجام شود (بکنفر از نمایندگان معلوم است) در یک موردی که شهرداری بخواند وظیفه خودش را در مورد احداث معبر انجام بدهد کارش را شروع کند چون ملتزم است که تشریفات قانون توسعه معابر را انجام بدهد شروع بکنند باین کار ولی در اینجا گذاشتن این ماده و ذکر آن بسیار صحیح است چون ممکن است وقتی دولت آمد و زمین هارا تصرف کرد و خیابان را توسعه داد بصراف اینکه موظف است که قانون توسعه معابر را انجام بدهد ممکن است اعمال بکنند، مسامحه کند.

مماطله بکنند بنا بر این الزام دولت که در ظرف یکسال این تشریفات را انجام بدهد صحیح است ولی دولت نمیتواند از تشریفاتیکه در قانون توسعه معابر هست عدول کند اگر مامدت را محدود بده یکسال کردیم که دولت موظف است در ظرف یکسال این پول را بدهد چه بسا اتفاق میافتد که یک مالک زرنگی از همین مورد استفاده کند یعنی آن تشریفات را روی مخالفت و ارجاع به کار شناس طول بدهد تا یکسال تمام بشود در پایان یکسال اگر تشریفات قانون توسعه معابر انجام نشده بود به بنده بفرمائید که وزارت کشور در پایان یکسال چه عملی خواهد کرد پول آنها را بر چه مقیاس و معیاری خواهد داد (بعضی از نمایندگان - چون شروع با اجرا کرده است اشکالی ندارد) اگر این منظور را تأمین میکند بنده عرضی ندارم.

رئیس - آقای دکتر عاملی مخالفید بفرمائید.

دکتر عاملی - موقعیکه این مطلب در کمیسیون دادگستری مطرح شد عنوان شد که پس از اینکه اجازه دادیم بدولت که بدون تشریفات مقرر در قانون کار خودش را شروع بکند آیا آن تشریفات بعد از اجرای اصل کار چقدر طول خواهد کشید و اشخاصیکه ملک را مستحق نشان از دستشان رفته است چند روزی پول خودشان خواهند دید زیرا آن تشریفات برای اینست که کار انجام بشود و جوهری که باید شهرداری با وزارت کشور بپردازد، بپردازد بعد دولت کار را شروع کند این مطلب از نماینده وزارت کشور و حتی از خود آقای وزیر کشور سؤال شد که تشریفات و پرداخت پول چقدر امکان دارد طول بکشد فرمودند ششماه

بعد از اینکه در اطراف این موضوع صحبت شد برای اینکه عبارتی در قانون نوشته نشود که قابل اجرا نباشد با موافقت آقای وزیر کشور و آقای شهردار تهران که با اتفاق ایشان در آن کمیسیون حاضر شده بودند مقرر شد برای انجام این کار یکسال قید بشود منظور کمیسیون بطور کلی این بود که در ظرف یکسال کلیه تشریفات انجام بشود و چون این کار اعتبارش هم در نظر گرفته شده است پول مردم بطور کلی بپرداخت بشود با اینجهت عبارتی که در لایحه نوشته شده این بود که ظرف یکسال از تاریخ تصرف سایر تشریفات مقرر در قانون توسعه معابر را اعم از پرداخت بهای اراضی و بقیه که در لایحه هست انجام بدهد پیشنهادی را که جناب آقای

مرتضوی میفرمایند نتیجه اش این خواهد شد که یک کلمه را تغییر بدهیم و تشریفات هم در یکسال انجام شود ولی پرداخت بها تکلیفش معلوم نباشد (شیخ الاسلامی - تمام جریان در مورد بها است) یعنی مدت نداشته باشد، علت مخالفت بنده با این پیشنهاد اینست که این مطلب درست خلاف نظری است که در کمیسیون تعقیب شده است و در کمیسیون نظر این بوده است که آن مطلب اساسی یعنی همه این تشریفات انجام بشود یعنی پرداخت بها و آقای وزیر کشور که موافقت فرمودند شاید توضیحاتی که بنده حالا عرض کردم و ایشان هم توجه فرمودند و موافقتی را که با آن پیشنهاد فرموده بودند پس بگیرند و شاید خود آقای مرتضوی هم پس بگیرند البته یک مطلبی را آقای مرتضوی فرمودند و آن اینست که ممکن است بر سر قیمت با شهرداری اختلافی بشود که این مطلب بمراجع قضائی رجوع شود که خود آن مدت زیادی وقت لازم داشته باشد در این باب آقای دکتر یگانه پیشنهاد دیگری تهیه فرموده اند که بعد از این مطرح خواهد شد که اگر تشریفات و پرداخت بها بمراجع قضائی برای حل اختلاف برخورد نکند در ظرف یکسال و اگر برخورد کرد موکول بدخاتمه اختلاف باشد در خاتمه موضوع بنده خیال میکنم با این پیشنهاد نظر آقای مرتضوی تأمین میشود نه با پیشنهادی که خودشان داده اند، باین جهت بنده استدعا میکنم اگر قانع شدند پس بگیرند تا آن پیشنهاد دومی قرائت بشود.

مرتضوی - بنده پیشنهاد را مسترد میدارم.

رئیس - چون آقای مرتضوی پیشنهادشان را پس گرفته اند پیشنهاد آقای دکتر یگانه قرائت میشود. (شرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد مینامم جمله زیر بماده واحده پس از جمله مورد صورتی که رسیدگی به اختلاف بمراجع صالح مذکور در قانون توسعه معابر ارجاع شده باشد پس از تعیین تکلیف موضوع از طرف مرجع مزبور دکتر یگانه.

رئیس - آقای مهندس والا مخالفید بفرمائید.

مهندس والا - بنده قربان این فرصتی را که بدست آوردم از این جهت است که یکی از وظایف مجلس شورای ملی رفع گرفتاری مردم است بهر صورت و بهر تقدیری که امکان

دارد بنده بطور مثال یکی دو موردی را عرض میکنم واقعا ملاحظه بفرمائید این ابتلائات و این مشکلات هست و خدای بکرده در اثر روشن نبودن قوانین هزار جور تهمت و افتراء و سوء استفاده هم بوجود میآید فرض کنید راجع به فرودگاه مهر آباد است تمام ما از آن داریم که باید فرودگاه مهر آباد درست بشود مقداری زمین هم که مورد احتیاجش هست داشته باشد دولت هم آمده تصرف کرده آن روزی که آمده تصرف کرده شاید واقعا قیمتی نداشته یا اگر قیمتی داشته قیمت نازل بوده و لسی در این اراضی اقسلم و انواع مالکین در اینجا بوجود آمده اند بنا به احترام اصول مالکیت دولت موظف است پول آنها را بدهد، چون تکلیف این کار در روز اول روشن نشده، دولت آمده است از متری یک تومان داده تا متری ۵۰ تومان هنوز که هنوز است و در لایحه بودجه سال ۲۰ که بنده خاطم هست یک نصد رای گذاشته بودند که ۵۰ میلیون تومان بدهند و مرتبه فرار شد که در ظرف پنجسال بپردازند هنوز مردم میآیند شکایت میکنند که آقا تکلیف ملک ما روشن نیست میخواهند بروند و رفته مالکیت بگیرند اداره ثبت عنوان میکنند که چون در تصرف اداره هواپیمائی است ما نمیتوانیم سند مالکیت بدهیم اداره هواپیمائی میگوید چون این املاک شما و رفته مالکیت ندارد نمیتوانیم پول بدهیم کارشناس رفته همین کارشناسهاییکه ما میگوئیم رفته اند قیمت کرده اند از متری ۱۵ تومان ۲۰ تومان و ۶۰ تومان و ۷۰ تومان آخر چرا ما کاری نکنیم که این اختلافات پیش بیاید والله بخدا اگر از روز اول بشنیم صحبت کنیم نه این اشکالات پیدا میشود نه این تهمت هازده میشود نه این نارضائیها بوجود میآید تکلیف دولت روشن است تکلیف مردم هم روشن است و عقیده من اگر در این جاراهی درست میشود مالکین مجاور با بستی اول یک پولهای بدولت بدهند چون تکذیب می نشان مرغوب میشود، شما ملاحظه بفرمائید چندین میلیون تومان از بودجه کشور صرف بلوار کرج شده بسیار هم صحیح است ما احتیاج داریم که در تهران یک خیابان زیبایی داشته باشیم بنام بلوار کرج کاش این خیابان ادامه پیدا کند بجای ۲ کیلومتر ۲۰ کیلومتر بشود (مجدد محسنی - خیابان ملکه الیزابت است) بسیار خوب خیابان ملکه الیزابت ملاحظه بفرمائید که چه مشکلاتی پیدا شد پولش

از بودجه عمومی کشور پرداخت شد اما منفعتش را کی برد؟ منفعت را صاحبان زمینهای بردند که مجاور این خیابان شد جناب آقای وزیر کشور جنابعالی بفرمائید که بابت این حقوق ارتفاقی چقدر از مالکین مجاور این خیابان پول گرفته شده است (وزیر کشور - تحقیق میکنم عرض میکنم) و یا راجع به قانون توسعه معابر همینطور که اطلاع دارم استدعا میکنم که جناب آقای وزیر کشور بنده را در این مورد روشن بفرمائید مثل اینکه یک قانونی در سابق بود بعد شهرداری آمد از دولت تقاضا کرد آنرا تغییر داد و تصویب نامه ای گذراند اگر اینطور باشد این را چرا روشن نمیکنید، ما تمام کارها بمان اینست که متأسفانه قوانینمان آنچنان کشدار است که هم باعث زحمت دولت میشود و هم باعث زحمت مردم و هم باعث ایجاد سوء تفاهم خواهد شد بنده معذرت میخواهم چون جناب آقای وزیر کشور تشریف دارند اگر این کار روشن بشود مسأله ای بنام مسأله میدان رباط - کریم دیگر بوجود نمیآید.

رئیس - آقای مهندس والا وقت جنابعالی تمام شد. **مهندس والا** - پس بنا بر این روشن کنید این مطلب را که تکلیف اشخاص روشن بشود و مردم بدانند در یک مدت معینی پولشان را بگیرند و اختلاف هم اگر باشد زود حل میشود.

رئیس - آقای دکتر مبین بفرمائید. **دکتر مبین** (مخبر کمیسیون دادگستری) - با پیشنهاد آقای دکتر یگانه مشروط بر اینکه جمله پس از تاریخ تصویب اضافه بشود موافقت میکنم.

رئیس - آقای یغمائی کیهان بفرمائید. **یغمائی کیهان** - بنده با پیشنهاد آقای دکتر یگانه موافق هستم و توضیحی میخواهم عرض کنم.

رئیس - بفرمائید. **یغمائی کیهان** - پیشنهاد آقای دکتر یگانه مثل همه پیشنهادهایی که در تمام موارد میفرمایند بسیار بجا است جناب آقای مهندس والا، و مکمل پیشنهاد جناب آقای مرتضوی است (مرتضوی - متشکرم که این جمله را فرمودید) و بنده یک تجربه تلخی دارم که حالا بمعرضتان میرسانم و انشاءالله جناب آقای وزیر کشور هم باین مطلب

موافقت خواهند فرمود در شهرستان مشهد يك خيابانی هست بنام خيابان دانشگاه از يك طرف وصل ميشود به خيابان سراب از يك جاهاى هم هست كه آقای دكتر سامى راد و آقایان خراسانى ها همه ميدانند در آنجا خيابانى هست بنام خيابان جهانى كه در سوك اين دو تا خيابان يك منزلى است مال يك شخصى كه خوب فروش بود، بيست و پنج سال است بين شهردارى و آن كسيكه فوت كرده باور نداش اختلاف هست بنده خودم افتخار عضويت انجمن شهر را داشتم، وقتى هم فوت كرد در وصيت نامه رسمى نوشت مادام كه شهردارى مشهد بان قيمت، كه خواسته نگاهدارم، بنده من حق ندارم كه او را گذار كنند و آن قيمتى كه او ميخواسته ده برابر قيمت واقعى بوده توجه فرموديد بنا بر اين همچو نيست كه در تمام موارد حق با مردم باشد، جناب آقای مهندس والا درست توجه فرمائيد با اينكه حق با جنايعالى است كه بايد ترتيبى اتخاذ كرد كه مردم راحت بشوند و ما بايد كارى بكنيم كه بمنفعت مردم باشد در بعضى موارد هم هست كه مردم اسباب زحمت براى دولت فراهم ميكند و خوب لاى چرخ دولت ميگذارند اجازه بفرمائيد براى اينكه دولت موظف باشد طرف بكسال بهر شكلى كه شده اين كار را فيصله بدهد چون ممكن است در بعضى موارد بغمائى كيهان نامى موجب بشود و بخواهد ده برابر قيمت واقعى از دولت پول بگيرد بجا كم قضائى برود كار شناسان نظر بدهند، رأى بدهند اجازه بدهيد كه دست قانون باز باشد همانطور بكنه جناب آقای دكتر يگانه پيشنهاد فرموده اند عمل شود كه كار بعهده تعويق نيفتد چون در مقابل مردم دولت هم گاهى اتفاقاً حق دارد و با اينكه ما نمائندگان مردم هستيم و سنگ مردم را بسينه ميزنيم گاهى هم ديده ايم كه در اغلب موارد دولت در اين كار محروميت پيدا كرده نه مردم استدعا ميكند براى اينكه وقت آقایان هم خيلى گرفته شده بسيار بجاست كه بايشنهاد جناب آقای دكتر يگانه موافقت بفرمائيد و رأى بگيرند كه اين كار انشاء الله زودتر تمام بشود چون بسيار لايحه خوبى است.

رئيس - پيشنهاد آقای دكتر يگانه يك نامه ديگر قرائت ميشود.

(شرح سابق مجدداً قرائت شد)

رئيس - رأى ميگيريم به پيشنهاد آقای دكتر

يكانه خواهش ميكند خانم ها و آقایان باني كه موافقت قيام فرمائيد (اغلب قيام نمودند) تصويب شد. پيشنهاد ديگر قرائت ميشود.

(شرح ذيل خوانده شد)

رئاست محترم مجلس شورای ملی

از نظر تسريع در شروع كار سيل بر گردان پيشنهاد منتهى دولت مكلف است كار ساختمان سيل بر گردان شهر تهران را ظرف يكماه پس از تصويب قانون از مجلسين شروع نمايد. دكتر زعفرانلو.

رئيس - آقای دكتر زعفرانلو (چند نفر از نمايندگان پس گرفتند).

دكتر زعفرانلو - پس گرفتيم

رئيس بنا بر اين ماده واحده و تبصره ها با اصلاحاتى كه بعمل آمده رأى ميگيريم خانم ها و آقایان باني كه موافقت قيام فرمائيد (اكثراً خواستند) تصويب شد كليات آخر لايحه مطرح است. آقای صادق احمدى.

صادق احمدى - من خيلى عذر ميخواهم مثل اينكه زياد مصدع اوقات آقایان ميشوم ماده ۱۱۵ آئين نامه داخلى مجلس را كه پيش خود مطالعه ميكردم فكر ميكردم كه كار عبث و زائدى است كه بعد از اينكه نسبت به مواد يك لايحه اى و تبصره هايش رأى گرفته و تصويب شد باز هم يك كسى حرف بزند خوشبختانه مثل اينكه كسانى كه آئين نامه را تهيه و تصويب كرده اند پيش بينى كرده اند كه ممكن است كسانى باشند مطالبى داشته باشند كه تذكرش مفيد باشدو اگر قبلاً نتوانسته باشند حرفى بزنند بعد بتوانند بيايند حرفشان را بزنند. چند نفر از آقایان اين يكى دو روزه بمن تذكره ميدادند كه چگونه منظور شد تو كه اينقدر مخالف بودى اين دوسه روزه با اين لايحه موافق شده اى بنده ميخواهم عرض كنم و اين عرض براى اين است كه در سوابق مجلس ضبط بشود و اگر آقایان ارباب مطبوعات هم ميل داشته باشند، (چون مثل اينكه زياد ميل ندارند بدرج مطالب مجلس) كه افكار عمومى بدانند چه هست، در آنجا هم قيد بشود بنده اگر مخالفت ميكند با لايحه اى اين جا غرض و مرضى كه ندارم وقتى قانع شدم دوستان مراقب بودند كه مسلماناً مخالفت را پس مى گيرم علت مخالفت اولى بنده اين بود كه در اشكال

درباره اين لايحه جناب آقای وزير ميديدم عدم ارتباط دو موضوع در يك لايحه و درج دو موضوع مختلف در يك ماده واحده اين برخلاف آئين نامه داخلى مجلس است و يكى هم مسأله احداث و ادامه خيابان نواب يعنى خيابان پيرزندانست كندى با وضع فعلى كشور كه آقایان بهتر اطلاع دارند و آقای كبيرى دوست عزيز بنده هم توضيحاتى دادند علت مخالفت بنده اين بود در كمسيون دادگستري جناب آقای وزير كشور توضيحاتى دادند بنده متوجه شدم اساساً اينكه عرض ميكند در مطبوعات و در سوابق مجلس منعكس بشود براى اين است كه تكيه دارم براى اين مطلب كه اساساً ارتباطى با مجلس سنا و شوراندارد كه تصويب كند خيابانى را شهر را بركشد يا نكشد (مهندس والا - پس با كى ارتباط دارد؟) اين وظيفه شهردارى است يك وقت است كه شما قانون ميگذرانيد كه خيابان بكشيد كه فلان خيابان هفتاد متر باشد اين البته عليحده است تكليفى براى شهردارى معين ميكند ولى اين وظيفه شهردارى است كه خيابانى را بكشد و يك خيابانى را تعريف كند و با فرض بفرمائيد كه ادامه بدهد سيل بنده هم همانطور. اينهم وظيفه شهردارى و وزارت كشور است و ارتباطى با مجلس ندارد، از ما دولت چه خواهد خواست؟ همانطور بكنه جناب آقای وزير كشور فرمودند از ما ميخواهد در تعقيب اين دو وظيفه اى كه خودشان بايد عمل كنند اجازه بدهند كه قانون توسعه معيار بعد از شروع بكار و تصرف زمين اجرا بشود استدلال هم كردند گفتند كه اين سيل بند فوريت دارد همه آقایان هم قبول كردند كه فوريت دارد بنده هم حرفى ندارم بدهم گفتند كه اگر بخواهيم قانون توسعه معيار را اجرا كنيم و طبقه بندى كنيم و كارشناس انتخاب بكنيم و مالك را دعوت بكنيم، انجام اين تشريفات مدتها طول ميكشد ما گفتيم كه خيلى خوب اين چه ارتباطى با خيابان كندى دارد گفتند اينها بهم مربوط است و در چند جا بهم بر خورد دارد پلى ممكن است بزنند بنا بر اين مادون خرج نميخواهيم بكنيم كه يك دفعه خيابان درست كنيم و يك دفعه ديگر براى سيل بند خيابان را خراب كنيم اين هم حرف بسيار قانع كننده اى بود كه بنده هم قانع شدم آن جمله كه ملاحظه ميفرمائيد نوشته شده است ارتباط آن با سيل بند

تفصیلى بنده بود خوشبختانه مورد تصويب قرار گرفت و لازم است براى درج در سوابق مجلس گفته شود كه اين ها بهم مربوط است اگر يك فرد عامى بفرضا در خارج روز نامه ميخواند نگويد اى بابا مجلس شورای ملی هم اين طور است، كه در اين اوضاع و احوال كه مردم اينطورند و از لحاظ نداشتن راه از لحاظ نداشتن بهداشت در مضيقه هستند مجلس ما بد تصويب ميكند خيابانى بكشد براى هتل هيلتون، بنده با توضيحاتى كه جناب آقای وزير كشور دادند كه اينها با هم ارتباط دارد و خرج نبايد بشود مخالفتم را پس گرفتيم از اينها گذشته آنجا آن در واقع بيابانى است كه شهردارى ممكن است اقداماتى بكند كه با يك مبلغ ناچيزى اين كار انجام بشود ولى اگر بخواهند بعد اين كار را بكنند بخصوص اينكه حالا كه حرفش هم زده شده يك عده اى ميروند ساختمانهاى مفصلى آنجا ميكند و نتيجتهاش اين ميشود كه بعداً شهردارى نتواند اين كار را بكنند مبالغى هم بايد بابت خسارات صاحبان ساختمانها بدهد بنابر اين بنده قبول كردم توضيحاتشان را قانع كننده بود گفتيم براى خاطر اينكه اشكالات آئين نامه اى مرتفع بشود بدون اينكه ارتباطى با كشيدن خيابان و سيل بند داشته باشد يك ماده واحده اى تصويب كنيم كه شهردارى و وزارت كشور اجازه بدهيم در مورد سيل بند و در مورد خيابان رعايت قانون توسعه معيار را فعلاً نكنند اين توضيح را بنده از اين جهت دادم چون چند نفر از آقایان بمن گيراد ميكردند كه چگونه هم انهمه مخالفت ميكردى حالا موافق شدى خيلى معذرت ميخواهم (احسنت - احسنت).

رئيس - آقای وزير كشور بفرمائيد.

وزير كشور - بنده لازم ميدانم از توجهى كه آقایان نمايندگان محترم با كمال حسن نيت نسبت بلايحه وزارت كشور ابراز فرمودند تشكر كنم و همانطور بكنه مكرر عرض كردم - تذكراتى هم كه بعنوان مخالف لايحه داده مى شود چون موجب راهنمائى و ارشاد دولت است موجب نهايت تشكر و امتنان دولت مى باشد (احسنت) و حتى از آقای كبيرى دوست عزيزم تشكر ميكند كه موجب شدند بنده توانستم توضيحاتى بعضى نمايندگان محترم برسانم راجع به قانون توسعه معيار بايد بعضى نمايندگان محترم برسانم كه اين قانون كه مبتلا به تمام شهردارىها و

و آقایانیکه موافقت قیام فرمایند (عده کثیری برخاستند) تصویب شد ماده واحده فرائض می شود (بشرح زیر خوانده شد)

ماده واحده - مجلس شورای ملی تفریح بودجهای سنوات ۱۳۳۱ و ۱۳۳۲ و ۱۳۳۳ و ۱۳۳۴ و ۱۳۳۵ و ۱۳۳۶ مجلس شورای ملی را طبق صورت پیوسته ترتیب می نماید

رئیس - راجع بماده واحده نظری نیست؛ (اظهاری نشد) راجع بماده واحده و کلیات آخرش چون مالی است با ورفد رأی می گیریم آقایانیکه موافقت ورفسفیذ میدهند (اسامی خانمها و آقایان نمایندگان بدترتیب زیر وسیله منشی اعلام ودر محل نطق اخذ رأی بعمل آمد)

دکتر منوچهر کلالاتی - دکترمحمدسام - مهندس فضل الله جلالی نوری - رضامجد - دکترمناصر یگانه - محسن خواجه نوری - حسنعلی منصور - دکترمحمد شفیع امین - دکترمصطفی مصباحزاده - محسن موقر - مهندس عبداللہ الوالی -

محمد باقر بوشهری - حسین معتمدی - محمدعلی مز تقوی - دکترمحسن خطیبی - میر اسدالله موسوی ما کوئی - دکترمجتبی جعفری - عباس روستا - عزت الله اوزار - سید حسن مصطفوی نائینی - دکترمهندس ناصر بهبودی - دکترمحمد علی امامی خوئی - دکترمغلامرضا مبین - دکترمحمود ضیائی - حسام الدین رضوی - خاننیر هابتهاج سمعی - بانو دکترمهر انگیز دولتشاهی - بانو دکترمیرزا ساری - بانوشوکت ملکشاهی - بانو هاجر تربیت - دکترمباقر عاملی - ولی قراچورلو - اکبر امیر احمدی - حیدر صائبی - باغمیشه - احمد حشمتان - سیدعلی صائب - امیر علی سیفی -

دکترمیرزا علی پورهاشمی - دکترمملک منصور اسفندیاری - بانو نزهت نفیسی - دکترمحمد بقائی بزدی - ابوالقاسم پاینده - دکترمحمدعلی قراگزلو - عبدالمجید بختیار بختیارها - ملکشاہ ظفر - دکترمحمد حسین اعتمادی - فیلیکس آقابان - مکی فیصلی - مهندس بهمن عطائی - عبدالمجید موسوی -

دکترمیرزا جواد سعید - دکترمحمد حسن بهنوردی - مهندس امیر قاسم معینی - ناصر کینگرلو - دکترمیرزا سیف الله وحیدنیا - سیدمحمد باقر تیری - امان الله ریگی - دکترمیرزا قلی کیان - مهندس حیدرعلی ارفع - دکترمهدی هدایتی - فضل الله پروین - صالح شاخوئی - کهزاد البرزی - محمدعلی محدثزاده - صفر لفظوی - مجید مخزنی مهر - ابوالقاسم

پاک ذات - حسین غلام نیاکان - حسنعلی هیراد - دکترمیرزا نفی صاحب قلم - ولبللم و بلیام ابراهیمی - سلطان علی ذبیحی سلطان احمدی - حسنعلی زرگرزاده - حاج باغلو زرین العابدین آقامیر ازسنجانی - باقر پزند - حسن ضابطی طرفی - حسین شفیع پور کرمانی - عیسی مبارکی - سواکسا گنیاں - کریم طهماسبی - حبیب الله امام مردوخ - فتح الله مافی - مهندس علی برومند - مهندس حسن صائبی -

دکترمیرزا عزت الله بزردان پناه - محمود روحانی - دکترمیرزا عباس حامد سید محمود توسلی - دکترمیرزا یون فر بود - منوچهر پزشکی - دکترمیرزا قدرت الله موقفی - دکترمیرزا عدل طباطبائی - دکترمیرزا محمد رضوانی - دکترمیرزا بدون معتمدی زرگری - دکترمیرزا محمدعلی شتی - مهدی شیخ الاسلامی - سیدمحمد میرهادی - ابوالفضل آقبالی - جهانگیر سرتیپ پور - عبدالوهاب امینی - خراجی - حسن حسینی - ابوالفضل حاذقی - رسول پرویزی -

حبیب الله ملک زارده آملی - حسن میرافضل - امیر نصرت الله بالاخانلو - عبد الله بدر صالحیان - ابوالفتح جهانشاهی - امامعلی حبیبی - میرزا آخانی قلعه جوقی - علی مرادی - محمد حسین حکمت بزدی - امان الله اولیاء - میر اشرف متولی باشی - مهندس

افراسیاب کیا علی اکبر زهر - محمدعلی کلانتر هر مزی - مرتضی طالبزاده رودسری - مهندس محمد اسماعیل انصاری - دکترمیرزا مظفر زعفرانلو - دکترمیرزا علی - مدنی مهندس پرویز بهبودی - دکترمیرزا خسرو مهدی زاده - مهندس فیروز عدلی - مهندس یحیی مجتهدی - مهندس غلامرضا آصفی - مهندس بهمن آراسته - مهندس عبدالمعظم صدقیانی - مهندس اسماعیل معینی زنده - دکترمیرزا ضیاء الدین شادمان - دکترمیرزا اسفندیار یگانگی - مسیح حکیمیان - غلامحسین فخر طباطبائی - محمد دبهیم - محمود نکونزاده - فضل الله همایونی - دکترمیرزا سعید حکمت - میرزا کورامبد - کاظم کورس - جمشید کشفی - دکترمیرزا امین غنسی - امیر حسین فولادوند - عنایت الله نصیری - محمدعلی آموزگار -

عین الله پورادبی - محمدعلی نوربخش - غلامرضا بهادری - قاسم مرادی - مسعود جهانگیری - حسین تبریزی - رحمت الله فهیمی - مهدی یعقوب تهرانی - کریم اهری - رحیم زهتاب - فرد - دکترمیرزا علی اکبر حکیم شوشتری - صدری کیوان - دکترمیرزا خلیفه رضوانی - مهندس علیرضا ریاحی - ابراهیم کسرائی -

مهندس هوشنگ کمانگر - منوچهر سعید وزیری - ابوالحسن احتشامی - مهندس اسماعیل جلالی - دکترمیرزا غلامرضا عدل - مهندس عباس اسدی سمیع - مهندس حسین زرآور - مهندس غلامرضا محمد رضا نامنی - مهندس عباس اخوان - تقی زنده - مهندس محمود پروشانی - نادر ادیب سمعی - دکترمیرزا حسین سامیراد - احمد یغمائی کیهان - دکترمیرزا محمد حسین اسدی - ابوالفضل سلیمانی کاشانی - محمد حسین نازوئی - ایرج مهرزاد - عبدالخسین طباطبائی - علی رجائی - غلامرضا ایلخان - علی کمالوند علی اکبر صفی پور - دکترمیرزا محسن صالحی جادکانی - جواد موسوی کبیری - حسین شکینا - هاشم جاوید - مهندس مجید عدل - دکترمیرزا موقفی - دکترمیرزا صادق احمدی

(آراء ما حوزده شمار شد و بشرح زیر اعلام گردید) ورفسفیذ موافق ۱۵۳ برک - ورفسفیذ بدون اسم علامت امتناع دو برک

رئیس - گزارش کمیسیون محاسبات در مورد تفریح بودجهای سنوات ۱۳۳۱ لغایت ۱۳۳۶ با ۱۵۳ رأی موافق و دو امتناع تصویب شد

اسامی موافقین آقایان: عنایت الله نصیری - دکترمیرزا حسین اسدی - احمد یغمائی کیهان - دکترمیرزا نجیمی - مهندس عبد الله ریاضی - حسن تحسینی - صادق احمدی - منوچهر سعید وزیری - عزت الله اوزار - دکترمیرزا حسین سامیراد - علی رجائی - دکترمیرزا محمد شفیع امین - مهندس بهمن عطائی - مهندس حیدرعلی ارفع - دکترمیرزا ناصر یگانه -

رحمت الله فهیمی - مهندس حسین زرآور - محمود روحانی - ابوالقاسم پاکذات - بانوشوکت ملکشاهی - حسین شکینا - ملکشاہ ظفر - دکترمیرزا محمد حسین اعتمادی - بانو دکترمیرزا فرخ بو پارسای - دکترمیرزا قدرت الله موقفی - احمد حق شناس - دکترمیرزا محمد رضوانی - مهندس مجید عدل - دکترمیرزا محمدعلی قراگزلو - منوچهر پزشکی -

دکترمیرزا خسرو مهدی زاده - غلامحسین فخر طباطبائی - دکترمیرزا مجتبی جعفری - دکترمیرزا ضیاء الدین شادمان - علی مرادی - مهندس غلامرضا زنجانی - فیلیکس آقابان - حبیب الله امام مردوخ - هاشم جاوید - امیر نصرت الله بالاخانلو - میر اشرف متولی باشی - تقی زنده - مرتضی

مهندس هوشنگ کمانگر - منوچهر سعید وزیری - ابوالفضل آقبالی - ابوالفضل اقبالی - ابوالفضل حاذقی - مهندس اسماعیل معینی زنده - دکترمیرزا اسفندیار یگانگی - جواد موسوی کبیری - سیدمحمد میرهادی - صفر لفظوی - عین الله پورادبی - سمیع - مهندس غلامرضا محمد رضا نامنی - مهندس عباس اخوان - تقی زنده - مهندس محمود پروشانی - نادر ادیب سمعی - دکترمیرزا حسین سامیراد - احمد یغمائی کیهان - دکترمیرزا محمد حسین اسدی - ابوالفضل سلیمانی کاشانی - محمد حسین نازوئی - ایرج مهرزاد - عبدالخسین طباطبائی - علی کمالوند علی اکبر صفی پور - میرزا آخانی قلعه جوقی - کاظم کورس - دکترمیرزا عزت الله موقفی - دکترمیرزا عدل طباطبائی - دکترمیرزا محمد رضوانی - دکترمیرزا بدون معتمدی زرگری - دکترمیرزا محمدعلی شتی - مهدی شیخ الاسلامی - سیدمحمد میرهادی - ابوالفضل آقبالی - جهانگیر سرتیپ پور - عبدالوهاب امینی - خراجی - حسن حسینی - ابوالفضل حاذقی - رسول پرویزی -

حبیب الله ملک زارده آملی - حسن میرافضل - امیر نصرت الله بالاخانلو - عبد الله بدر صالحیان - ابوالفتح جهانشاهی - امامعلی حبیبی - میرزا آخانی قلعه جوقی - علی مرادی - محمد حسین حکمت بزدی - امان الله اولیاء - میر اشرف متولی باشی - مهندس

طالبزاده رودسری - دکترمیرزا منوچهر کلالاتی - کریم طهماسبی - ابوالفضل آقبالی - ابوالفضل حاذقی - مهندس اسماعیل معینی زنده - دکترمیرزا اسفندیار یگانگی - جواد موسوی کبیری - سیدمحمد میرهادی - دکترمیرزا عدل طباطبائی - صفر لفظوی - عین الله پورادبی - امان الله اولیاء - نادر ادیب سمعی - صدری کیوان - دکترمیرزا علی اکبر حکیم شوشتری - مهندس حسن صائبی - دکترمیرزا مظفر زعفرانلو - حسنعلی زرگرزاده - حاج باغلو - دکترمیرزا باقر عاملی - مهندس اسماعیل جلالی - محمدعلی آموزگار - ولبللم و بلیام ابراهیمی - بانو نیر هابتهاج سمعی - حسن تبریزی - میرزا آخانی قلعه جوقی - کاظم کورس - دکترمیرزا عزت الله بزردان پناه - دکترمیرزا موقفی - مهندس محمد اسماعیل انصاری - حبیب الله ملک زاده آملی - دکترمیرزا بدون معتمدی وزیری - محمدعلی کلانتر هر مزی - سر لشکر محمود نکونزاده - دکترمیرزا هدایتی - سیدمحمد باقر تیری - مهندس فضل الله جلالی نوری - مهدی شیخ الاسلامی - مهندس علی برومند - سلطان علی ذبیحی سلطان احمدی - دکترمیرزا حنیفه رضوانی -

مهندس یحیی مجتهدی - محمدعلی نوربخش - غلامرضا بهادری - باقر پزند - ولی قراچورلو - مهندس عباس اسدی سمیع - بانو دکترمیرزا انگیز دولتشاهی - دکترمیرزا محمد صالحی سید علی صائب - محمدعلی مرتضوی - دکترمیرزا علی مدنی - حسنعلی هیراد - زحیم زهتاب فرد - ابوالفضل سلیمانی کاشانی - دکترمیرزا امین غنسی - محسن موقر - عبدالمجید موسوی - دکترمیرزا جواد سعید - کهزاد البرزی - حیدر صائبی - محمد باقر بوشهری - مهندس هوشنگ کمانگر - حسن میرافضل - سواکسا گنیاں - فضل الله پروین - ابوالقاسم پاینده - ابوالفتح جهانشاهی - فتح الله مافی - دکترمیرزا جواد مهدب - ناصر کینگرلو - ابوالحسن احتشامی - دکترمیرزا حاتم قاسم مرادی - مسعود جهانگیری - حسام الدین رضوی - امیرعلی سیفی - مهندس علیرضا ریاحی - حسن ضابطی طرفی - مهندس عباس اخوان - حسین شفیع پور کرمانی -

دکترمیرزا حسین خطیبی - ابراهیم کسرائی - دکترمیرزا ملک منصور اسفندیاری - صالح شاخوئی - مکی فیصلی - مهندس محمود پروشانی - مهندس پرویز بهبودی - مهندس بهمن آراسته - دکترمیرزا نفی صاحب قلم - کریم اهری - محمد حسین ناروئی

مهندس یحیی مجتهدی - محمدعلی نوربخش - غلامرضا بهادری - باقر پزند - ولی قراچورلو - مهندس عباس اسدی سمیع - بانو دکترمیرزا انگیز دولتشاهی - دکترمیرزا محمد صالحی سید علی صائب - محمدعلی مرتضوی - دکترمیرزا علی مدنی - حسنعلی هیراد - زحیم زهتاب فرد - ابوالفضل سلیمانی کاشانی - دکترمیرزا امین غنسی - محسن موقر - عبدالمجید موسوی - دکترمیرزا جواد سعید - کهزاد البرزی - حیدر صائبی - محمد باقر بوشهری - مهندس هوشنگ کمانگر - حسن میرافضل - سواکسا گنیاں - فضل الله پروین - ابوالقاسم پاینده - ابوالفتح جهانشاهی - فتح الله مافی - دکترمیرزا جواد مهدب - ناصر کینگرلو - ابوالحسن احتشامی - دکترمیرزا حاتم قاسم مرادی - مسعود جهانگیری - حسام الدین رضوی - امیرعلی سیفی - مهندس علیرضا ریاحی - حسن ضابطی طرفی - مهندس عباس اخوان - حسین شفیع پور کرمانی -

دکترمیرزا حسین خطیبی - ابراهیم کسرائی - دکترمیرزا ملک منصور اسفندیاری - صالح شاخوئی - مکی فیصلی - مهندس محمود پروشانی - مهندس پرویز بهبودی - مهندس بهمن آراسته - دکترمیرزا نفی صاحب قلم - کریم اهری - محمد حسین ناروئی

مهندس یحیی مجتهدی - محمدعلی نوربخش - غلامرضا بهادری - باقر پزند - ولی قراچورلو - مهندس عباس اسدی سمیع - بانو دکترمیرزا انگیز دولتشاهی - دکترمیرزا محمد صالحی سید علی صائب - محمدعلی مرتضوی - دکترمیرزا علی مدنی - حسنعلی هیراد - زحیم زهتاب فرد - ابوالفضل سلیمانی کاشانی - دکترمیرزا امین غنسی - محسن موقر - عبدالمجید موسوی - دکترمیرزا جواد سعید - کهزاد البرزی - حیدر صائبی - محمد باقر بوشهری - مهندس هوشنگ کمانگر - حسن میرافضل - سواکسا گنیاں - فضل الله پروین - ابوالقاسم پاینده - ابوالفتح جهانشاهی - فتح الله مافی - دکترمیرزا جواد مهدب - ناصر کینگرلو - ابوالحسن احتشامی - دکترمیرزا حاتم قاسم مرادی - مسعود جهانگیری - حسام الدین رضوی - امیرعلی سیفی - مهندس علیرضا ریاحی - حسن ضابطی طرفی - مهندس عباس اخوان - حسین شفیع پور کرمانی -

دکترمیرزا حسین خطیبی - ابراهیم کسرائی - دکترمیرزا ملک منصور اسفندیاری - صالح شاخوئی - مکی فیصلی - مهندس محمود پروشانی - مهندس پرویز بهبودی - مهندس بهمن آراسته - دکترمیرزا نفی صاحب قلم - کریم اهری - محمد حسین ناروئی

مهندس یحیی مجتهدی - محمدعلی نوربخش - غلامرضا بهادری - باقر پزند - ولی قراچورلو - مهندس عباس اسدی سمیع - بانو دکترمیرزا انگیز دولتشاهی - دکترمیرزا محمد صالحی سید علی صائب - محمدعلی مرتضوی - دکترمیرزا علی مدنی - حسنعلی هیراد - زحیم زهتاب فرد - ابوالفضل سلیمانی کاشانی - دکترمیرزا امین غنسی - محسن موقر - عبدالمجید موسوی - دکترمیرزا جواد سعید - کهزاد البرزی - حیدر صائبی - محمد باقر بوشهری - مهندس هوشنگ کمانگر - حسن میرافضل - سواکسا گنیاں - فضل الله پروین - ابوالقاسم پاینده - ابوالفتح جهانشاهی - فتح الله مافی - دکترمیرزا جواد مهدب - ناصر کینگرلو - ابوالحسن احتشامی - دکترمیرزا حاتم قاسم مرادی - مسعود جهانگیری - حسام الدین رضوی - امیرعلی سیفی - مهندس علیرضا ریاحی - حسن ضابطی طرفی - مهندس عباس اخوان - حسین شفیع پور کرمانی -

دکترمیرزا حسین خطیبی - ابراهیم کسرائی - دکترمیرزا ملک منصور اسفندیاری - صالح شاخوئی - مکی فیصلی - مهندس محمود پروشانی - مهندس پرویز بهبودی - مهندس بهمن آراسته - دکترمیرزا نفی صاحب قلم - کریم اهری - محمد حسین ناروئی

مهندس یحیی مجتهدی - محمدعلی نوربخش - غلامرضا بهادری - باقر پزند - ولی قراچورلو - مهندس عباس اسدی سمیع - بانو دکترمیرزا انگیز دولتشاهی - دکترمیرزا محمد صالحی سید علی صائب - محمدعلی مرتضوی - دکترمیرزا علی مدنی - حسنعلی هیراد - زحیم زهتاب فرد - ابوالفضل سلیمانی کاشانی - دکترمیرزا امین غنسی - محسن موقر - عبدالمجید موسوی - دکترمیرزا جواد سعید - کهزاد البرزی - حیدر صائبی - محمد باقر بوشهری - مهندس هوشنگ کمانگر - حسن میرافضل - سواکسا گنیاں - فضل الله پروین - ابوالقاسم پاینده - ابوالفتح جهانشاهی - فتح الله مافی - دکترمیرزا جواد مهدب - ناصر کینگرلو - ابوالحسن احتشامی - دکترمیرزا حاتم قاسم مرادی - مسعود جهانگیری - حسام الدین رضوی - امیرعلی سیفی - مهندس علیرضا ریاحی - حسن ضابطی طرفی - مهندس عباس اخوان - حسین شفیع پور کرمانی -

دکترمیرزا حسین خطیبی - ابراهیم کسرائی - دکترمیرزا ملک منصور اسفندیاری - صالح شاخوئی - مکی فیصلی - مهندس محمود پروشانی - مهندس پرویز بهبودی - مهندس بهمن آراسته - دکترمیرزا نفی صاحب قلم - کریم اهری - محمد حسین ناروئی

مهندس یحیی مجتهدی - محمدعلی نوربخش - غلامرضا بهادری - باقر پزند - ولی قراچورلو - مهندس عباس اسدی سمیع - بانو دکترمیرزا انگیز دولتشاهی - دکترمیرزا محمد صالحی سید علی صائب - محمدعلی مرتضوی - دکترمیرزا علی مدنی - حسنعلی هیراد - زحیم زهتاب فرد - ابوالفضل سلیمانی کاشانی - دکترمیرزا امین غنسی - محسن موقر - عبدالمجید موسوی - دکترمیرزا جواد سعید - کهزاد البرزی - حیدر صائبی - محمد باقر بوشهری - مهندس هوشنگ کمانگر - حسن میرافضل - سواکسا گنیاں - فضل الله پروین - ابوالقاسم پاینده - ابوالفتح جهانشاهی - فتح الله مافی - دکترمیرزا جواد مهدب - ناصر کینگرلو - ابوالحسن احتشامی - دکترمیرزا حاتم قاسم مرادی - مسعود جهانگیری - حسام الدین رضوی - امیرعلی سیفی - مهندس علیرضا ریاحی - حسن ضابطی طرفی - مهندس عباس اخوان - حسین شفیع پور کرمانی -

دکترمیرزا حسین خطیبی - ابراهیم کسرائی - دکترمیرزا ملک منصور اسفندیاری - صالح شاخوئی - مکی فیصلی - مهندس محمود پروشانی - مهندس پرویز بهبودی - مهندس بهمن آراسته - دکترمیرزا نفی صاحب قلم - کریم اهری - محمد حسین ناروئی

میراسدالله مرسوی ما کوئی - حسین معتمدی - سرتیب
 مسیب حکیمیان - جمشید کشفی - مجید محسنی مهر -
 اصغر رائی باغمیشه - حسین غلام نیاکان - محمدعلی محدثزاده
 مهندس عبدالله والا - فلیکس آقایان - دکتر عدل - افراسیاب
 کیا - مهندس عبدالعظیم صدقیانی - عباس روستا - مهندس مهدی مالک
۱۱ - اعلام وصول یک فقره لایحه از مجلس سنا
 رئیس - لایحه ایست از مجلس سنا رسیده قرائت
 میشود.
 (شرح زیر خوانده شد)
 ریاست محترم مجلس شورای ملی
 گزارش کمیسیون شماره ۱ (کشاورزی) مربوط به
 تصویب نامه شماره ۲۶۴۰ - ۴۲۳/۲۳ راجع بسوا گذاری
 ۱۳۵۳۷/۵ متر اراضی ایستگاه کشاورزی بهبهان بشیره
 خورشید سرخ بهبهان که در جلسه شانزدهم دیماه ۱۳۴۲
 بموجب قانون مربوط به تصویب نامه هایی که از تاریخ
 ۱۹ اردیبهشت ماه ۱۳۴۰ تا تاریخ افتتاح مجلسین (۱۴ مهر
 ماه ۱۳۴۲) از هیأت وزیران صادر شده به مجلس سنا تقدیم
 شده بود در جلسه روز دوشنبه بیست و یکم بهمن ماه ۱۳۴۲
 مطرح و مورد شور و واقع و تصویب رسید.
 انک لایحه قانونی مزبور جهت استحضار و تصویب
 آن مجلس محترم بضمیمه ایفاد میشود.
 رئیس مجلس سنا - مهندس شریف امامی
 رئیس - بکمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۱۲ - تعیین موقع جلسه بعد - ختم جلسه
 رئیس - دستور جلسه آینده قرائت میشود.
 (شرح زیر قرائت شد)
 ۱ - گزارش کمیسیون کشاورزی راجع به پرداخت
 صد هزار دلار سهمیه تعهد شده دولت ایران در برنامه جهانی
 تغذیه وابسته سازمان خواربار کشاورزی ملل متحد شماره
 چاپ ۵۰۶
 ۲ - گزارش شور اول از کمیسیون فرهنگ راجع به
 لغو امتیاز مدارس ملی شماره چاپ ۵۰۷
 ۳ - گزارش از کمیسیون کشاورزی راجع به اجازه
 تأسیس کارخانه سموم مربوط بدفع آفات نباتی شماره
 چاپ ۵۱۰
 ۴ - گزارش کمیسیون راه راجع به تمدید مدت
 فراز داد استخراش آقای مهندس پل زمانویچ شماره
 چاپ ۵۱۶
 ۵ - گزارش کمیسیون راه راجع به قرارداد
 استخدامی آقای مهندس پل زمانویچ شماره چاپ ۵۱۷
 رئیس - جلسه را ختم میکنیم جلسه آینده روز
 پنجشنبه ساعت ۹ صبح خواهد بود.
 (بیست دقیقه بعد از ظهر جلسه ختم شد)
 رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبداللہ ریاضی

ماده واحده گزارش کمیسیون محاسبات راجع به
 تفریح بودجه سنوات ۳۱ لغایت ۱۳۳۶ مجلس شورای
 ملی و صورت پیوست آن که در جلسه روز سه شنبه
 ۲۹ بهمن ماه ۱۳۴۲ بتصویب رسیده است
 ماده واحده - مجلس شورای ملی تفریح بودجه های
 سنوات ۱۳۳۱ و ۳۲ و ۳۳ و ۳۴ و ۳۵ و ۳۶ مجلس شورای
 ملی را طبق صورت های پیوست تصویب مینماید:
لایحه تفریح بودجه سال ۱۳۴۱ مجلس شورای ملی
ماده اول - مقرری و حقوق و هزینه دوازده ماهه
 سال ۱۳۳۱ مجلس شورای ملی موافق قسمت ۱ تا ۴ بودجه
 مصوبه مبلغ سی و هشت میلیون و هشتصد و هفتاد و شش هزار
 و یکصد و هفتاد و پنج ریال و سی و پنج دینار (۳۵/۳۸۸۷۶۱۷۵)
 ریال تصویب میشود.
ماده دوم - کمک هزینه مجلس شورای ملی در
 سال ۱۳۳۱ (موضوع قانون کمک کارمندان دولت) بمبلغ
 هفت میلیون و سی و هفت هزار و هشتصد و سی و یک ریال و ده دینار
 (۱۰/۷۰۳۷۸۳۱۷۵ ریال) تصویب میشود.
ماده سوم - هزینه یکساله ۱۳۳۱ چاپ فرهنگ
 دهخدا طبق ماده ۴ بودجه مصوبه مبلغ یک میلیون و دو بیست
 و هفتاد و هفت هزار و سیصد و چهل و چهار ریال و هشتاد و دینار
 (۸۰/۱۲۷۷۳۴۴ ریال) تصویب میشود.
ماده چهارم - درآمد سال ۱۳۳۱ چاپخانه مجلس
 و باغ بهارستان بره روزنامه رسمی کشور (پس از وضع کمک
 هزینه کارگران فنی چاپخانه موضوع قانون کمک کارمندان
 دولت) بمبلغ شانزده میلیون و چهار و هفت هزار و سیصد و
 پنجاه و شش ریال و نود و پنج دینار (۹۵/۴۷۳۵۶۱۶۰) که
 عاید خزانه کشور گردیده است تصویب میشود.
ماده پنجم - درآمد سال ۱۳۳۱ لغت نامه دهخدا از
 بابت فروش بمبلغ یکصد و شصت و نه هزار و دو بیست و
 چهار ریال (۴/۱۶۹۲۰۴ ریال) که عاید خزانه کشور گردیده
 است تصویب میشود.
تفصیل ماده اول - قسمت اول
 مقرری و کمک موقت سال ۱۳۳۱ آقایان نمایندگان
 و ریاست معظم دوره هفدهم قانون گذاری ۳۰ و ۳۱ و ۳۲ و ۳۳ و ۳۴ و ۳۵
 حقوق یکساله ۱۳۳۱ آقایان کارمندان
 قانون گذاری ۲۰۵۱۹۰۷۲۰۰

حقوق یکساله ۱۳۳۱ آقایان کارمندان
 کار برداری ۳۵۶۱۰۸۷۰۴۵ ریال
 حقوق یکساله ۱۳۳۱ آقایان خدمتگزاران
 جزء ۷۵۲۷۰۲۱۶۵
 هزینه یکساله ۱۳۳۱ مجلس
 شورای ملی ۲۴۳۱۰۲۹۳۹۵ ریال
قسمت دوم
 حقوق یکساله ۱۳۳۱ آقایان کارمندان چاپخانه
 مجلس ۱۸۳۵۶۱۱۵۰۲۰
 حقوق یکساله ۱۳۳۱ آقایان خدمتگزاران
 جزء ۴۲۳۴۷۳۹۰
 حقوق یکساله ۱۳۳۱ آقایان کارگران
 فنی ۶۱۰۶۹۷۱/-
 هزینه یکساله ۱۳۳۱ اداره چاپخانه
 مجلس ۱۱۴۸۹۰۹۴/- ریال
قسمت سوم
 حقوق یکساله ۱۳۳۱ آقایان کارمندان اداره روزنامه
 رسمی کشور ۶۰۷۱۲۰۵۰
 حقوق یکساله ۱۳۳۱ آقایان خدمتگزاران
 جزء ۱۹۷۹۵۱۲۰
 هزینه یکساله ۱۳۳۱ اداره روزنامه رسمی
 کشور ۲۵۷۱۷۸۷۰۴۰ ریال
قسمت چهارم
 هزینه چاپ رسالات ابوعلی سینا در سال ۱۳۳۱ بموجب
 ماده پنجم بودجه سال ۱۳۳۰ مجلس
 شورای ملی ۴۵۲۶۵۲۶۵
 تمه اعتباریکه جهة طبع بقیه رسالات ابوعالی سینا بسال
 ۱۳۳۲ نقل شده است ۴۷۳۴۷۳۵
 جمع ۳۸۸۷۶۱۷۵۰۳۵
ماده دوم - کمک هزینه
 کمک هزینه یکساله ۱۳۳۱ آقایان نمایندگان محترم و
 کارکنان مجلس شورای ملی و ادارات چاپخانه مجلس و
 روزنامه رسمی کشور ۷۰۳۷۸۳۱۷۱۰
ماده سوم - هزینه چاپ فرهنگ دهخدا
 هزینه یکساله ۱۳۳۱ چاپ فرهنگ دهخدا (بابت حقوق و
 پول کاغذ و چاپ و صحافی) ۱۲۷۷۳۴۴۰۰

<p>ماده پنجم درآمد یکساله ۱۳۳۲ (از فروش فرهنگ دهخدا) ۲۶۰۳۵۳ ریال لايه تفریغ بودجه سال ۱۳۳۳ مجلس شورای ملی ماده اول - مقررى و حقوق و هزینه و کمک هزینه دوازده ماهه سال ۱۳۳۳ مجلس شورای ملی مطابق قسمت ۱ تا ۳ ضمیمه طبق بودجه مصوبه بمبلغ هشتاد و یک میلیون و سیصد و چهار هزار و سیصد و یکریال و بیست و پنج دینار (۸۱۳۰۴۳۰۱/۲۵) شرح زیر تصویب میشود: مقررى و حقوق و هزینه سال ۱۳۳۳</p>	<p>کارپردازی حقوق یکساله سال ۱۳۳۳ آقایان کارمندان کارپردازی ۴۶۴۳۴۴۲۰۶۵ ریال حقوق یکساله سال ۱۳۳۳ آقایان خدمتگزاران جزء ۱۴۲۲۰۹۰۴۰۶۰ هزینه یکساله سال ۱۳۳۳ مجلس شورای ملی ۴۷۰۴۹۰۱۷۰۵۵ ریال ۳۹۸۲۵۰۱۲ قسمت دوم</p>	<p>کارپردازی حقوق یکساله سال ۱۳۳۲ آقایان خدمتگزاران جزء ۷۵۸۷۲۴۴۹۰ هزینه یکساله سال ۱۳۳۲ مجلس شورای ملی ۲۹۶۰۲۵۳۰۵۵ ریال ۲۰۵۳۵۵۴۸۰۹۵ قسمت دوم حقوق یکساله سال ۱۳۳۲ آقایان کارمندان چاپخانه مجلس ۱۸۵۷۷۸۴۱۵ حقوق یکساله سال ۱۳۳۲ آقایان خدمتگزاران جزء مجلس ۴۰۷۵۹۲/- حقوق یکساله سال ۱۳۳۲ آقایان کارگران فنی چاپخانه مجلس ۵۹۹۱۰۹۷۱۰ هزینه « « « اداره چاپخانه مجلس ۱۱۴۸۵۳۸۵۰۱۵ ریال ۳۲۲۸۹۱۱۹۰ قسمت سوم حقوق یکساله سال ۱۳۳۲ آقایان کارمندان روزنامه رسمی کشور ۴۹۷۱۸۰/- حقوق یکساله ۱۳۳۲ آقایان خدمتگزاران جزء ۷۱۶۲۸۹۰۹۵ هزینه « « « اداره روزنامه رسمی کشور ۲۳۸۵۹۵۸۰۲۰ ریال ۱۱۷۲۴۸۸۰۴۵ افزافه وجوه دریافتی از وزارت دارائی طبق ماده دوازدهم قانون بودجه ۱۳۳۳ مجلس شورای ملی جهت ساختمان جدید مجلس اختصاص داده شد ۲۵۸۳۵۰۶۰۹۰ ریال جمع ۳۶۹۹۰۳۹۹۰۲۰</p>	<p>ماده چهارم درآمد یکساله ۱۳۳۱ اداره چاپخانه مجلس ۱۲۰۸۳۰۷۶۰۱۵ ریال درآمد یکساله ۱۳۳۱ باغ بهارستان ۳۸۲۴۰/۵۰ درآمد یکساله ۱۳۳۱ اداره روزنامه رسمی ۱۶۰۴۷۳۵۶۰۹۵ ریال ۳۹۲۶۴۰۰۳۰ ماده پنجم درآمد یکساله ۱۳۳۱ فروش فرهنگ دهخدا ۱۶۹۲۰۴/- لايه تفریغ بودجه سال ۱۳۳۳ مجلس شورای ملی ماده ۱ - مقررى و حقوق و هزینه دوازده ماهه سال ۱۳۳۲ مجلس شورای ملی مطابق قسمت ۱ تا ۳ ضمیمه طبق بودجه مصوبه بمبلغ سی و شش میلیون و نهصد و نود هزار و سیصد و نود و نه ریال و بیست دینار (۳۶۹۹۰۳۹۹/۲۰) تصویب میشود. ماده ۲ - کمک هزینه مجلس شورای ملی در سال ۱۳۳۲ (موضوع قانون کمک کارمندان دولت) بمبلغ شش میلیون و یکصد و هشتاد و نه ریال و چهار دینار (۶۱۸۰۰۴۰/۳۰) تصویب میشود.</p>
<p>حقوق یکساله سال ۱۳۳۳ آقایان کارمندان چاپخانه مجلس ۳۶۸۰۶۷۷/۳۵ حقوق یکساله سال ۱۳۳۳ آقایان خدمتگزاران جزء چاپخانه مجلس ۳۴۲۸۴۷۴/۵۰ حقوق یکساله سال ۱۳۳۳ آقایان کارگران فنی چاپخانه مجلس ۳۶۵۲۴۳۸/۳۰ هزینه یکساله سال ۱۳۳۳ اداره چاپخانه مجلس ۱۴۵۵۸۲۱۳/۹۵ قسمت سوم حقوق یکساله سال ۱۳۳۳ آقایان کارمندان روزنامه رسمی کشور ۶۳۳۵۷۴/۹۰ حقوق یکساله سال ۱۳۳۳ آقایان خدمتگزاران جزء روزنامه رسمی کشور ۳۲۶۸۹۸/۹۰ هزینه یکساله سال ۱۳۳۳ اداره روزنامه رسمی کشور ۳۱۸۱۵۲۸/۱۰ چاپ مذاکرات ادوار ۵۰ مجلس شورای ملی از محل صرفه جوئیها ۱۵۰۴۸۷/۶۵ کمک هزینه یکساله ۱۳۳۳ آقایان نمایندگان و کارمندان مجلس شورای ملی و ادارات چاپخانه مجلس و روزنامه رسمی ۸۹۷۸۰۷۸/۳۰ موجب ماده ۱۲ قانون بودجه سال ۱۳۳۳ مجلس شورای ملی افزافه وجوه دریافتی در سال ۳۳ طبق درخواستهای ماهیانه که صرفه جوئی شده است برای ساختمان جدید مجلس اختصاص داده شد ۷۳۸۶۹۷۵/۷۰ ۸۱۳۰۴۳۰۱/۲۵ ماده دوم - چاپ فرهنگ دهخدا هزینه یکساله سال ۱۳۳۳ فرهنگ دهخدا (بابت چاپ و صحافی و پول کاغذ و حقوق) ۹۲۴۶۸۸/۵۰</p>	<p>کمک هزینه (موضوع تبصره ماده اول) ۸۹۷۸۰۷۸/۳۰ ریال صرفه جوئی که بموجب ماده ۱۲ قانون بودجه سال ۱۳۳۳ بمصرف ساختمان جدید مجلس خواهد رسید ۷۳۸۶۹۷۵/۷۰ ریال جمع ۸۱۳۰۴۳۰۱/۲۵ ریال ماده دوم - هزینه یکساله ۱۳۳۳ فرهنگ دهخدا طبق ماده ۴ بودجه مصوبه بمبلغ نهصد و بیست و چهار هزار و شصت و هشتاد و هشت ریال و پنجاه دینار (۹۲۵۶۸۸/۵۰) تصویب میشود. ماده سوم - اداره چاپخانه مجلس و باغ بهارستان و اداره روزنامه رسمی کشور (پس از وضع کمک هزینه کارگران فنی چاپخانه مجلس موضوع قانون کمک کارمندان دولت) بمبلغ بیست میلیون و پانصد و بیست هزار و هفتصد و یکریال و چهل و پنج دینار (۲۰۵۲۰۷۰۱/۴۵) که عاید خزانه کشور گردیده تصویب میشود. ماده چهارم - درآمد حاصله از فروش لغت نامه دهخدا در سال ۱۳۳۳ بمبلغ دو صد و بیست و یک هزار و پانصد و هشتاد و دو ریال تمام (۲۲۱۵۸۲/-) که عاید خزانه کشور گردیده است تصویب میشود. تفصیل ماده اول قسمت اول مقررى و کمک موقت سال ۱۳۳۳ آقایان نمایندگان وریاست معظم دوره هجدهم ۲۱۴۴۰۵۸۷/۳۵ حقوق یکساله سال ۱۳۳۳ آقایان کارمندان قانونگذاری ۲۷۶۱۵۷۰/۵۵</p>	<p>مجلس ۱۸۵۷۷۸۴۱۵ حقوق یکساله سال ۱۳۳۲ آقایان خدمتگزاران جزء مجلس ۴۰۷۵۹۲/- حقوق یکساله سال ۱۳۳۲ آقایان کارگران فنی چاپخانه مجلس ۵۹۹۱۰۹۷۱۰ هزینه « « « اداره چاپخانه مجلس ۱۱۴۸۵۳۸۵۰۱۵ ریال ۳۲۲۸۹۱۱۹۰ قسمت سوم حقوق یکساله سال ۱۳۳۲ آقایان کارمندان روزنامه رسمی کشور ۴۹۷۱۸۰/- حقوق یکساله ۱۳۳۲ آقایان خدمتگزاران جزء ۷۱۶۲۸۹۰۹۵ هزینه « « « اداره روزنامه رسمی کشور ۲۳۸۵۹۵۸۰۲۰ ریال ۱۱۷۲۴۸۸۰۴۵ افزافه وجوه دریافتی از وزارت دارائی طبق ماده دوازدهم قانون بودجه ۱۳۳۳ مجلس شورای ملی جهت ساختمان جدید مجلس اختصاص داده شد ۲۵۸۳۵۰۶۰۹۰ ریال جمع ۳۶۹۹۰۳۹۹۰۲۰ ماده دوم - کمک هزینه کمک هزینه یکساله ۱۳۳۲ آقایان نمایندگان و کارمندان مجلس شورای ملی و ادارات چاپخانه مجلس و روزنامه رسمی ۶۱۸۰۰۴۰۰۳۰ ریال ماده سوم - هزینه چاپ فرهنگ دهخدا هزینه یکساله ۱۳۳۲ چاپ فرهنگ دهخدا (بابت حقوق و پول کاغذ و چاپ و صحافی) ۹۵۴۵۳۲/۱۰ ماده چهارم درآمد یکساله ۱۳۳۲ اداره چاپخانه مجلس ۷۸۲۵۲۶۴۹/۵۰ ریال باغ بهارستان ۳۸۳۰۹ اداره روزنامه رسمی کشور ۱۱۲۲۵۴۸۳/۱۵ ریال ۳۳۶۱۹۰۹۰۲۰</p>	<p>ماده ۳ - هزینه یکساله ۱۳۳۲ چاپ فرهنگ دهخدا طبق ماده ۴ بودجه مصوبه بمبلغ نهصد و پنجاه و چهار هزار و پانصد و سی و دو ریال و ده دینار (۹۵۴۵۳۲/۱۰) تصویب میشود. ماده ۴ - هزینه یکساله ۱۳۳۲ چاپ فرهنگ دهخدا و باغ بهارستان و روزنامه رسمی کشور (پس از وضع کمک هزینه کارگران فنی چاپخانه مجلس موضوع قانون کمک کارمندان دولت) بمبلغ یازده میلیون و دو صد و بیست و پنج هزار و چهارصد و هشتاد و سه ریال و پانزده دینار (۱۱۲۲۵۴۸۳/۱۵) که عاید خزانه کشور گردیده است تصویب میشود. ماده ۵ - درآمد سال ۱۳۳۲ لغت نامه دهخدا (از بابت فروش) بمبلغ دو صد و شصت هزار و هفتصد و پنجاه و سه ریال (۲۶۰۷۵۳) که عاید خزانه کشور گردیده است تصویب میشود. تفصیل ماده اول قسمت اول مقررى و کمک موقت سال ۱۳۳۲ آقایان نمایندگان و ریاست معظم دوره هجدهم ۳۸۹۴۷۹۸/۲۰ ریال حقوق یکساله سال ۱۳۳۲ آقایان کارمندان قانونگذاری ۲۶۹۸۷۴۰/۰ حقوق یکساله سال ۱۳۳۲ آقایان کارمندان</p>

ماده سوم
درآمد یکساله ۱۳۳۳ چایخانه مجلس که بجز اندازی کل پرداخت شده است ۱۶۸۲۲۸۳۳۱۰ ریال
درآمد یکساله ۱۳۳۳ باغ بهارستان که بجز اندازی کل پرداخت شده است ۶۹۳۱۲۰ ریال
درآمد یکساله ۱۳۳۳ اداره روزنامه رسمی کشور که بجز اندازی کل پرداخت شده است ۳۲۲۸۵۵۵۰۶۵ ریال
ماده چهارم
درآمد یکساله ۱۳۳۳ (حاصله از فروش فرهنگ دهخدا) که بجز اندازی کل پرداخت شده است ۲۲۱۵۸۲۰ ریال
لایحه تفریح بودجه سال ۱۳۳۴ مجلس شورای ملی
ماده اول - مقرر می‌گردد و حقوق و هزینه دوازده ماهه سال ۱۳۳۴ مجلس شورای ملی مطابق قسمت ۳ تا ۳ ضمیمه طبق بودجه مصوبه مبلغ هشتاد و هشت میلیون و هفتصد و هشتاد و یک هزار و هشتصد ریال تمام (۸۹۷۸۱۸۰۰) بشرح زیر تصویب میشود:
مقرر می‌گردد و حقوق و هزینه سال ۱۳۳۴

و نه ریال (۲۳۲۷۴۹/۰) که تماماً عاید خزانه دارینکل گردیده تصویب میشود.
تفصیل ماده اول
قسمت اول
مقرر می‌گردد سال ۱۳۳۴ آقایان نمایندگان در ریاست معظم مجلس دوره هجدهم ۲۶۶۶۳۱۰۶۶۰۶۵ ریال
حقوق سال ۱۳۳۴ آقایان کارمندان قانونگذاری ۳۱۶۶۵۰۹۰۹۰ ریال
حقوق سال ۱۳۳۴ آقایان کارمندان کارپردازی ۵۵۵۰۴۷۹۰۷۵ ریال
حقوق سال ۱۳۳۴ آقایان خدمتگزاران جزء ۱۵۵۷۵۵۲۴۰۲۰ ریال
هزینه سال ۱۳۳۴ مجلس شورای ملی ۵۹۱۵۰۴۶۴۰۰۵ ریال
قسمت دوم
حقوق سال ۱۳۳۴ آقایان کارمندان چایخانه مجلس ۲۹۹۳۲۳۴۰۷۰ ریال
حقوق سال ۱۳۳۴ آقایان خدمتگزاران جزء چایخانه مجلس ۸۳۸۳۷۶۰۵۵ ریال
حقوق سال ۱۳۳۴ آقایان کارگران فنی چایخانه مجلس ۷۹۲۳۱۸۱۰۶۰ ریال
هزینه سال ۱۳۳۴ چایخانه مجلس ۱۶۶۴۱۰۶۳۰۶۵ ریال
قسمت سوم
حقوق سال ۱۳۳۴ آقایان کارکنان روزنامه رسمی کشور ۱۸۷۰۸۲۰۲۵ ریال
هزینه سال ۱۳۳۴ روزنامه رسمی کشور ۲۸۰۹۴۹۵۰۲۵ ریال
جمع کل هزینه ۷۸۶۰۱۰۲۲۹۵۰ ریال
صرفه جوئی بودجه سال ۳۳۱۴ طبق ماده هشتم برای ساختمان جدید مجلس اختصاص داده شده ۸۱۸۰۷۷۷۰۰۵ ریال
جمع کل ۸۶۷۸۱۸۰۰۰ ریال
ماده دوم - کمک هزینه
کمک هزینه سال ۱۳۳۴ آقایان کارمندان مجلس شورای ملی و ادارات چایخانه مجلس و روزنامه رسمی کشور ۶۳۶۶۵۵۸۰۳۵ ریال

ماده سوم - چاپ فرهنگ دهخدا
هزینه سال ۱۳۳۴ فرهنگ دهخدا (بابت چاپ و صحافی و بهای کاغذ و حقوق) ۱۰۷۰۳۰۷۰۱۵ ریال
ماده چهارم
درآمد سال ۱۳۳۴ چایخانه مجلس که بجز اندازی کل پرداخت شده است ۲۱۱۴۶۰۲۸۲۵۰ ریال
درآمد سال ۱۳۳۴ باغ بهارستان که بجز اندازی کل پرداخت شده است ۸۹۰۶۱۰ ریال
درآمد سال ۱۳۳۴ (حاصله از فروش فرهنگ دهخدا) که بجز اندازی کل پرداخت شده است ۲۵۲۰۳۱۶۷۰ ریال
ماده پنجم
درآمد سال ۱۳۳۴ (حاصله از فروش فرهنگ دهخدا) که بجز اندازی کل پرداخت شده است ۲۳۲۷۴۹۰ ریال
لایحه تفریح بودجه سال ۱۳۳۵ مجلس شورای ملی
ماده اول - مقرر می‌گردد و حقوق و هزینه دوازده ماهه سال ۱۳۳۵ مجلس شورای ملی مطابق قسمت ۱ تا ۳ ضمیمه طبق بودجه مصوبه مبلغ یکصد و یک میلیون و نهصد و هشتاد و یک هزار و هفتصد و هشتاد و یک ریال تمام (۱۰۹۸۱۷۸۰) بشرح زیر تصویب میشود:
مقرر می‌گردد و هزینه اداری و چاپ فرهنگ دهخدا در سال ۱۳۳۵ ۹۲۹۸۴۰۴۵/۴۰ ریال
صرفه جوئی که بموجب ماده چهارم قانون بودجه سال ۳۵ بمصرف ساختمان جدید مجلس شورای ملی خواهد رسید ۸۹۹۷۳۵۴/۶۰ ریال
جمع کل ۱۰۹۸۱۷۸۰۰ ریال
ماده دوم - کمک هزینه
تیسره ماده اول بودجه مبلغ شش میلیون و پانصد و شصت و دو هزار و هشتصد و بیست ریال تمام (۶۵۶۲۸۲۰) تصویب میشود.
ماده سوم - درآمد یکساله ۱۳۳۵ ادارات چایخانه مجلس و باغ بهارستان و اداره روزنامه رسمی پس از وضع کمک هزینه کارگران چایخانه مجلس (موضوع قانون کمک کارمندان دولت) مبلغ بیست و سه میلیون و پانصد و سی و هفت هزار و یکصد و پنجاه و دو ریال و هشتاد و دینار (۱۰۹۵۳۷۱۵۲/۸۰) بشرح زیر تصویب میشود:

عاید خزانه کشور گردیده است ۱۳۹۸۲۳۴۰/۸۰ ریال
موجب ماده سوم قانون بودجه سال ۱۳۳۹ مجلس شورای ملی بحساب بدهی وزارت دارائی بابت انتقال چایخانه مجلس علی الحساب محسوب است ۹۵۵۴۸۱۲/۰ ریال
جمع ۲۳۵۳۷۱۵۲/۸۰ ریال
ماده چهارم - در آمد حاصله از فروش فرهنگ دهخدا در سال ۱۳۳۵ مبلغ چهارصد و شصت و هشتاد و یک هزار و هشتصد و هشتاد و یک ریال (۲۱۶۶۸۹) که عاید خزانه کشور گردیده و تصویب میشود.
تفصیل ماده اول - قسمت اول
مقرر می‌گردد آقایان نمایندگان دوره هجدهم (بیست و پنج روزه فروردین ۱۳۳۵) ۱۸۱۷۴۶۷۸۵۰ ریال
مقرر می‌گردد آقایان هیئت مدیره دوزه فترت بین ادوار ۱۸ و ۱۹ (از ۲۶ فروردین تا آخر خرداد ۱۳۳۵) بمقاوت ۳۹۱۵۶۶۶۰۰ ریال
مقرر می‌گردد آقایان نمایندگان دوره نوزدهم (از بیستم خرداد تا آخر اسفند ۱۳۳۵) ۲۷۹۳۴۴۲۹۰۰۵ ریال
حقوق یکساله ۱۳۳۵ آقایان کارمندان قانونگذاری ۳۳۷۴۸۶۵۰۳۵ ریال
حقوق یکساله ۱۳۳۵ آقایان کارمندان کارپردازی ۶۳۵۰۱۸۳۰۰۰ ریال
حقوق یکساله ۱۳۳۵ آقایان خدمتگزاران جزء ۲۰۸۷۳۶۵۰۰۰۰ ریال
هزینه یکساله ۱۳۳۵ مجلس شورای ملی ۶۸۳۱۶۶۱۲/۷۰ ریال
قسمت دوم
حقوق یکساله ۱۳۳۵ آقایان کارمندان چایخانه مجلس ۳۸۷۸۱۶۶۵۰۴۰ ریال
حقوق یکساله ۱۳۳۵ آقایان خدمتگزاران جزء چایخانه مجلس ۸۳۴۷۳۰۰۰۰ ریال
حقوق یکساله ۱۳۳۵ آقایان کارگران فنی چایخانه مجلس ۷۷۷۱۰۳۸۶۵۰ ریال
هزینه یکساله ۱۳۳۵ اداره چایخانه مجلس ۱۸۵۹۵۳۲۳/۲۵ ریال

قسمت سوم

حقوق یکساله ۱۳۳۵ آقایان کارکنان اداره روزنامه رسمی کشور	۲۵,۷۹۹,۹۲۵ ریال
هزینه یکساله ۱۳۳۵ اداره روزنامه رسمی کشور	۱۵,۰۲۴,۴۳۳ ریال
جمع	۹۱,۰۲۳,۷۹۰ ریال
چاپ مذاکرات ادوار سابق مجلس موجب ماده ۱۱ قانون بودجه سال ۱۳۳۵ مجلس	۲۹۹,۰۳۶ ریال
هزینه یکساله ۱۳۳۵ فرهنگ دهخدا (بابت چاپ و صحافی و بول کاغذ و حقوق)	۱۹,۵۲۱,۴۲۰ ریال
جمع هزینه	۹۲,۹۸۴,۲۵۰ ریال
صرفه جوئی بودجه سال ۱۳۳۵ مجلس که طبق ماده چهاردهم برای ساختمان جدید بمجلس اختصاص داده شده است	۸۹,۹۷۳,۵۴۶ ریال
جمع کل بودجه	۱۰,۱۹۸,۱۷۸ ریال
ماده دوم	
کماک هزینه یکساله ۱۳۳۵ آقایان کارکنان مجلس و ادارات چاپخانه مجلس و روزنامه رسمی کشور	۶,۵۶۲,۸۲۰ ریال
ماده سوم	
درآمد یکساله ۱۳۳۵ چاپخانه مجلس که بخزانهداری یکل پرداخت شده است	۱۸,۱۵۷,۵۹۱ ریال
درآمد یکساله ۱۳۳۵ باغ بهارستان که بخزانهداری یکل پرداخت شده است	۹۰,۴۱۰ ریال
درآمد یکساله ۱۳۳۵ روزنامه رسمی کشور که بخزانهداری یکل پرداخت شده است	۲۳,۵۳۷,۲۵۲ ریال
ماده چهارم	
درآمد یکساله ۱۳۳۵ (حاصله از فروش فرهنگ دهخدا) که بخزانهداری یکل پرداخت شده است	۴۱,۶۶۸,۹۰۰ ریال
لایحه تفریغ بودجه سال ۱۳۳۶ مجلس شورای ملی	
ماده اول - مقرری و حقوق و هزینه دوازده ماهه سال ۱۳۳۶ مجلس شورای ملی مطابق قسمت ۱ تا ۳ ضمیمه طبق بودجه مصوبه مطبخ یکصد و دو میلیون و چهارصد و هشتاد هزار و چهارصد و پنجاه و یک ریال و نود و پنج دینار (۱۳۲۴۸۰۴۵۱/۹۵) بشرح زیر تصویب میشود:	
حقوق و مقرری و هزینه اداری مجلس و چاپ فرهنگ دهخدا و کماک هزینه سال ۱۳۳۶	۱۲,۹۰۵,۶۰۱ ریال

حقوق یکساله ۱۳۳۶ کارکنان فنی چاپخانه مجلس	۸,۰۸۰,۹۶۵ ریال
هزینه یکساله ۱۳۳۶ چاپخانه مجلس	۲۱,۸۸۴,۳۳۶ ریال
ماده سوم	
حقوق یکساله ۱۳۳۶ کارکنان روزنامه رسمی کشور	۲۴,۸۰۸,۵۵۶ ریال
هزینه یکساله ۱۳۳۶ اداره روزنامه رسمی کشور	۲۱,۴۳۲,۳۱۰ ریال
جمع کل هزینه	۱۱۸,۰۶۸,۸۵۹ ریال
درآمد یکساله ۱۳۳۶ اداره چاپخانه مجلس	۲۱,۷۲۳,۱۳۷ ریال
درآمد یکساله ۱۳۳۶ باغ بهارستان	۹,۸۹۷,۳۰۰ ریال
درآمد یکساله ۱۳۳۶ اداره روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی	۲۶,۷۹۶,۰۷۵ ریال
ماده سوم	
درآمد یکساله (حاصله از فروش فرهنگ دهخدا) که بخزانهداری یکل پرداخت شده است	۱۶,۵۱۷,۷۴۶ ریال
کماک بزلزله زدگان غرب از محل صرفه جوئی بودجه ۱۳۳۶	۵,۹۸۳,۷۳۳ ریال

سؤال از وزارت فرهنگ

ریاست محترم مجلس شورای ملی - محترم آخواهشمند است بجناب آقای وزیر فرهنگ اطلاع دهند که برای پاسخ سؤال زیر در مجلس شورای ملی حضور بهم رسانند:

۱ - توضیح دهند کلوب های تفریحات سالم با چه شرایطی در شهر تهران تشکیل شده ، و آیا برای همه آنها پروانه رسمی صادر شده است یا خیر ؟

۲ - وزارت فرهنگ یعنی سازمان تربیت بدنی و تفریحات سالم چه نظارتی در کار روزانه این کلوب ها دارد .

۳ - انتظامات داخلی این کلوب ها از طرف چه اشخاصی یا مقاماتی تأمین می شود .

۴ - آیا این کلوب ها اختصاص به محصلین دارد و با عمومی است و اگر مختص به محصلین است آیا بهتر نبود که این کلوب ها در خود مدارس و یا در هر منطقه فرهنگی در مدرسه هایی که جابرای تشکیل کلوب دارند تشکیل می شد که محصلین در محیط بهتر و سالمتری (که احتیاج بتأمین انتظامات نیز نداشته باشند) خارج از ساعات درس سرگرم تفریحات سالم باشند ؟

ملک زاده آملی